

PATVIRTINTA

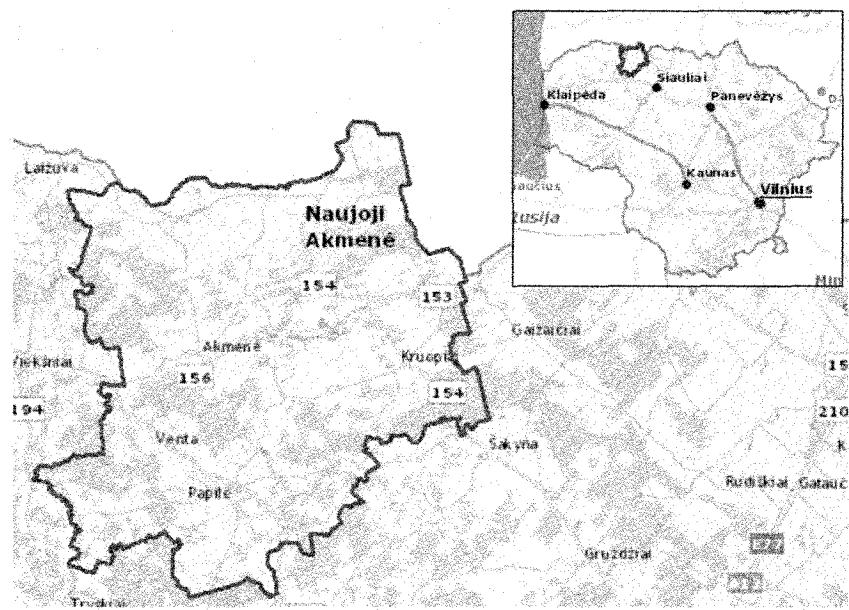
Akmenės rajono savivaldybės tarybos

2006 m. spalio 25 d. sprendimu Nr. T - 176

(redakcija Akmenės rajono savivaldybės tarybos
2014 m. spalio 30 d. sprendimo Nr. T-~~223/E~~)

2014

Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas

ADRESAS UAB „COWI Lietuva
Ukmergės g. 369A
LT-12142 Vilnius

TEL +370-5-2107610
FAKS +370-5-2124777
www.cowi.lt

2014

Akmenės rajono savivaldybės atlieku tvarkymo 2014-2020 metų planas

PROJEKTO NR.	
DOKUMENTO NR.	
VARIANTO NR.	1
ĮŠLEIDIMO DATA	2014 liepa
RENGĘ	Živilė Paškauskaitė-Urbonavičienė, Jurgita Impoliénė
TIKRINO	Sigitas Rinkevičius
PATVIRTINO	Sigitas Rinkevičius

TURINYS

Trumpiniai	9
1 IVADAS	10
2 ESAMOS ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	11
2.1 Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas	11
2.2 Akmenės rajono gyventojai ir būstai	14
2.3 Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, komunalinių atliekų susidarymo norma	15
2.4 Komunalinių atliekų susidarymas	17
2.5 Mišrių komunalinių atliekų sudėtis	19
2.6 Komunalinių atliekų panaudojimas ir perdirbimas	20
2.7 Antrinių žaliavų tvarkymas	21
2.8 Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	24
2.9 Specifinių atliekų tvarkymas	26
2.10 Mišrių komunalinių atliekų surinkimas	28
2.11 Gyventojų aprūpinimas konteineriais	29
2.12 Atliekų surinkimo priemonių poreikis	30
2.13 Komunalinių atliekų tvarkymo sistemų papildančios atliekų surinkimo sistemos	30
2.14 Viešujų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis	31
2.15 Komunalinių atliekų tvarkymo ir šalinimo įrenginiai bei pajėgumai	31
2.16 Senų savytynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo	34
2.17 Visuomenės informavimo ir švietimo priemonės atliekų tvarkymo klausimais	35
2.18 Esamos situacijos apibendrinimas ir išvados	36
3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMO PROGNOZĖS PLANUOJAMU LAIKOTARPIU (2014 -2020 M)	40
4 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014-2020 M.	43
4.1 Komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė	43
4.2 Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys 2014-2020 metų laikotarpiu	44
4.3 Akmenės rajono savivaldybei nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	45

4.4	Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės 2014-2020 metais	50
4.5	Atliekų naudojimo ir perdirbimo užduotys	50
4.6	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatacinės išlaidos	61
4.7	Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas	63
4.8	Savivaldybės atliekų tvarkymo plano trumpalaikiu laikotarpiu įgyvendinimo vertinimo kriterijai	64
4.9	Plano įgyvendinimas, peržiūra ir atskaitomybė	65
5	AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĒTROS PRIEMONIŲ PLANAS 2014-2020 M.	67

LENTELIŲ SARAŠAS

1 lentelė. Gyventojų skaičius Akmenės rajone gyventojų surašymo metu 2001 ir 2011 metais.	14
2 lentelė. Akmenės rajono savivaldybės namų skaičius 2011 metais.	15
3 lentelė. Atliekų susikaupimo normos.	16
4 lentelė. Atliekų turėtojų skaičius	17
5 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas ir šalinimas Akmenės rajono savivaldybėje 2010-2013 m.	17
6 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimas Akmenės rajone 2010-2013 m.	18
7 lentelė. Sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėtis 2012-2013 metai	19
8 lentelė. Akmenės rajone surinktų komunalinių atliekų naudojimas/perdirbimas 2010 - 2013 metais.	20
9 lentelė. Akmenės rajone naudojami antrinių žaliaivų surinkimo konteineriai	21
10 lentelė. Konteinerių talpa ir skaičius antrinių žaliaivų surinkimui APP ir DGASA aikštélėse	22
11 lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliaivoms surinkti Akmenės rajone skaičius	23
12 lentelė. PA surinkimui konteineriai skirti individualiems namams	23
13 lentelė. BSA šalinimo uždaviniai Akmenės rajono savivaldybėje	24
14 lentelė. DGASA įrengimo finansavimo šaltiniai ir lėšos (litais)	27
15 lentelė. Akmenės rajone naudojamų mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai (2012 ŠRATP)	28
16 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis.	28
17 lentelė. Akmenės rajone įdiegtos papildančios sistemos,	30

18 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos įdiegimas gyventojams Akmenės rajone 2009-2013 m.	31
19 lentelė. Akmenės rajono atliekų tvarkymo įrenginiai.	31
20 lentelė. Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno Jurgeliškių k. 9 (buvęs - Aukštrakių) projektiniai parametrai.	33
21 lentelė. Planuojamo MBA įrenginio našumas	33
22 lentelė. Senų sąvartynų (šiukslynų) uždarymas	35
23 lentelė. Senų rajoninių sąvartynų (šiukslynų) uždarymo finansavimas (litais)	35
24 lentelė. Atliekų tvarkymo planuose išskeltų uždavinių įgyvendinimo vertinimas	37
25 lentelė. Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo vertinimas, 2013 m.	39
26 lentelė. Gyventojų skaičiaus prognozė 2014-2020 metams	40
27 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė tonomis per metus	41
28 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė (tonomis)	41
29 lentelė. Valstybiniam atliekų tvarkymo plane (planavimo laikotarpis 2014-2020 m.) nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	46
30 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai pagal atliekų tvarkymo būdą Akmenės rajone bei Šiaulių regione 2014-2020 m., tonomis.	51
31 lentelė. Valstybinio atliekų plano įgyvendinimas Akmenės rajono savivaldybėje 2014 - 2020 metais	52
32 lentelė. Planuojančios investicijos į Akmenės rajono savivaldybės mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo liniją kartu su perkrovimo stotimi įrenginius	53
33 lentelė. Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų apdorojimo įrenginių ekonominiai - finansiniai paskaičiavimai	54
34 lentelė. Antrinių žaliau tame tarpe ir pakuotės atliekų surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinimus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.	54
35 lentelė. Užduotys ir terminai įtraukiami atnaujintoje sutartyje su GIA.	55
36 lentelė. Reikalavimai schemas atnaujinimui.	56
37 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų tame tarpe ir maisto (virtuvės) sutvarkymas/surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinimus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.	56
38 lentelė. Specifinių atliekų sutvarkymas/surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinimus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.	59
39 lentelė. Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kaštai	63
40 lentelė. Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai.	64
41 lentelė. Atliekų hierarchijos įgyvendinimo vertinimo rodikliai.	65

42 lentelė. Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo priemonių plano 2014-2020 metų įgyvendinimo priemonės

68

PAVEIKSLŲ SARAŠAS

1 paveikslas. Antrinių žaliavų surinkimas Akmenės rajone 2010-2013 m.	22
2 paveikslas. Žaliųjų atliekų surinkimas Akmenės rajone 2010-2013 m.	25
3 paveikslas. Specifinių atliekų surinkimas Akmenės rajono savivaldybėje, 2010 - 2013 metais	27

Trumpiniai

- APP - Atliekų priėmimo punktas;
- BSA - Biologiškai skaidžios atliekos;
- DGASA - Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė;
- EEĮ - Elektros ir elektroninės įrangos atliekos;
- ES - Europos sajunga;
- GIO - Gamintojų importuotojų organizacijos;
- KAK - Kietasis atgautasis kuras;
- MBA - Mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginiai;
- PA - Pakuotės atliekos;
- ŠRATC - Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras;
- ŠRATP - Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planas;
- VSATP - Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas;
- VATP – Valstybinis atliekų tvarkymo planas

1 ĮVADAS

Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas parengtas siekiant atnaujinti 2006 m. spalio 25 d. Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-176 patvirtintą Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą, atsižvelgiant į naujus teisės aktus bei atsiradusias naujas užduotis savivaldybei. Šis planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo ir 2010 m. gruodžio 16 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintą Reikalavimą regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams reikalavimus.

Komunalinių atliekų tvarkymo planavimo tikslas – nustatyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims. Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plane 2014-2020 m. nustatytos priemonės, užtikrinančios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintame Valstybiniaiame atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane ir rengiamame Šiaulių regiono atliekų tvarkymo plane 2014-2020 m., nustatytas užduotis.

Rengiamo Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo plano 2014-2020 m. tikslas – suderinti Šiaulių regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Šiuo planu numatyta įgyvendinti Europos Sajungos finansuojamo projekto „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ priemones. Šiaulių komunalinių atliekų tvarkymo regionas apima Akmenės rajono, Joniškio rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Radviliškio rajono, Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono savivaldybių teritorijas.

Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014-2020 m. sudaro šios pagrindinės dalys:

- › esamos atliekų tvarkymo būklės apžvalga;
- › komunalinių atliekų susidarymo prognozės planuojamu laikotarpiu (2014 - 2020 m.);
- › komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir užduotys 2014-2020 m.;
- › plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas;
- › plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai;
- › Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas 2014-2020 m..

Už Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2014-2020 m. įgyvendinimą yra atsakinga Akmenės rajono savivaldybė ir VŠĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras (toliau - ŠRATC) pagal savo funkcijas. Sprendimus dėl šio plano pakeitimų priima Akmenės rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į ŠRATC ir Akmenės rajono savivaldybės administracijos siūlymus bei konsultuodamas su socialiniais ekonominiais partneriais.

Šiam planui, vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmų aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka, buvo atliktas strateginis pasekmų aplinkai vertinimas, įskaitant ir visuomenės informavimo procedūras.

2 ESAMOS ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

Akmenės rajono savivaldybės teritorijos plotas 843,7 kv. km., kurią sudaro Akmenė, Kruopių, Naujosios Akmenės miesto ir kaimiškoji, Papilės, Ventos seniūnijos.

2.1 Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, vežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams - fiziniams ir juridiniams asmenims.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, už komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą savo teritorijoje yra atsakingos savivaldos institucijos. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą jos gali pavesti (kaip privalomą užduotį) savivaldybės ar kelių savivaldybių įsteigtais įmonei (šiuo atveju - ŠRATC).

Siekdamos palengvinti bendradarbiavimą kuriant naują regioninę atliekų tvarkymo sistemą 7 Šiaulių regiono savivaldybės 2002 m. birželio 25 d. įsteigė viešąją įstaigą „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“, o 2005 m. lapkričio 30 d. dalininkų susirinkimo sprendimu buvo patvirtinti šios įstaigos įstatai. 2005 m. spalio 28 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 9 buvo patvirtintas Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planas, kuriame numatyti Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo etapai ir šios sistemos organizavimas.

ŠRATC palaipsniui perima iš Šiaulių regiono savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos organizatoriaus funkcijas, į kurias įeina savivaldybių ir regiono atliekų tvarkymo planų rengimas, atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų rengimas, atliekų surinkimo, atliekų tvarkymo objektų eksploatacijos paslaugų pirkimo konkursų organizavimas, sutarčių pasirašymas ir jų vykdymo kontrolė, duomenų apie atliekų srautus rinkimas ir registravimas, rinkliauvų už atliekų tvarkymą rinkimas. 2006 m. gegužės 24 d. Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-85 ŠRATC buvo pavesta eksploatuoti Akmenės rajono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą. Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo (išskyrus šalinimą) sistemos administravimas apima šiuos veiksmus, procesus bei procedūras:

- › atliekų surinkėjo / vežėjo savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje parinkimas organizuojant komunalinių atliekų surinkimo / vežimo paslaugų viešojo pirkimo konkursą (-us) Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka;
- › ŠRATC trišalės sutarties su atliekų surinkėju / vežėju – konkurso laimėtoju (arba kitu įstatymu nustatytu būdu) ir savivaldybe sudarymas ir vykdymas;
- › savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, kuri yra neatskiriamai Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis, ir jos infrastruktūros plėtojimo planavimas;
- › dokumentų, būtinų komunalinių atliekų tvarkymo sistemai funkcionuoti (savivaldybės atliekų tvarkymo plano, atliekų tvarkymo taisyklių, vietinės rinkliavos dydžio apskaičiavimo metodikos, vietinės rinkliavos nuostatų pakeitimų) projektų rengimas;

- › vietinės rinkliavos dydžio apskaičiavimas, perskaičiavimas ir jų pagrindimų rengimas bei teikimas tvirtinti savivaldybės tarybai;
- › informacijos apie atliekų tvarkymo planų vykdymą kaupimas, apibendrinimas, analizė ir teikimas savivaldybei;
- › susidarančių atliekų srautų apskaita, apibendrinimas, analizė, ataskaitų rengimas;
- › atliekų turėtojų švietimas komunalinių atliekų tvarkymo srityje;
- › savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stebėsena, vežėjų / surinkėjų ir kitų atliekų tvarkytojų veiklos kontrolė;
- › vietinės rinkliavos iš atliekų turėtojų už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimas pagal atskirą sutartį su savivaldybe;
- › apskrities savivaldybių bendradarbiavimo regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje sutarties įgyvendinimas;
- › mokėjimų, atsiskaitymų už suteiktas atliekų tvarkymo paslaugas administravimas pagal vietinės rinkliavos administravimo sutartį;
- › atliekų tvarkymo paslaugų kieko fiksavimas ir per mėnesį sutvarkytų savivaldybės teritorijoje susidariusio atliekų kieko pagal atliekų rūšis nurodymas;
- › ataskaitų apie atliekų tvarkymą teikimas nustatyta forma ir terminais savivaldybei;
- › ŠRATC metinių veiklos ataskaitų rengimas bei teikimas savivaldybei;
- › savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų surinkimo sistemų diegimo užtikrinimas.

Vadovaujantis Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos administravimo sutartimi, Akmenės rajono savivaldybė atlieka šias funkcijas:

- › nagrinėja ir priima savivaldybės kompetencijai priskirtų ŠRATC siūlomų teisės aktų, reglamentuojančių komunalinių atliekų tvarkymą, pakeitimus;
- › sudaro palankias sąlygas komunalinių atliekų tvarkymo sistemai kurti, funkcionuoti ir vystyti;
- › derina ŠRATC siūlomų konteinerinių aikštelių įrengimo vietas ir nustatyta tvarka sprendžia žemės sklypų aikštelėms skyrimo bei detaliųjų planų rengimo klausimus;
- › pagal savo kompetenciją atlieka visus veiksmus, kad ŠRATC gautų teisės aktų reikalavimų nustatyta tvarka visus leidimus įrengti ir eksploatuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros objektus;
- › nustato pagal ŠRATC atliktus pagrįstus skaičiavimus patikslintus vietinės rinkliavos dydžius;
- › derina Aplinkos ministerijos nustatytoms gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduotims įvykdyti, gamintojų, importuotojų, jų įsteigtų organizacijų ar atliekas tvarkančių įmonių, kurioms gamintojai ir importuotojai sutartiniais pagrindais paveda tvarkyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekas, gaminių ir (ar) pakuočių atliekų surinkimo iš komunalinių atliekų srauto sistemų diegimo sąlygas arba teisės aktų nustatyta tvarka paveda šią funkciją ŠRATC;

- › imasi teisėtų priemonių nutraukti esamoms atliekų tvarkymo sutartims su atliekų surinkėjais / vežėjais, kad paslaugas galetų teikti konkursus laimėję surinkėjai / vežėjai nuo sutarčių su jais įsigaliojimo.

Šiaulių regiono plėtros taryba tvirtina Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planą, kurio tikslas – suderinti Šiaulių regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Pirmas Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planas buvo patvirtintas 2005 m. spalio 28 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 9. Šiaulių regiono plėtros tarybos 2012 m. gegužės 3 d. sprendimu Nr. 51/5S-25 patvirtintas Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planas 2012-2020 m., kurio tikslas – suderinti Šiaulių apskritys savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Šiuo planu numatyta įgyvendinti Europos Sąjungos finansuojamo projekto „Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ priemones. Šiuo metu yra rengiamas naujas Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planas 2014-2020 m..

Įgyvendindama įsipareigojimus, kuriant Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, 2006 m. spalio 25 d. Akmenės rajono savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-176 patvirtino Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje reglamentuoja 2012 birželio 28 dienos Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-165 patvirtintos Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės.

Akmenės rajono komunalinių atliekų turėtojams teikiamos šios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos:

- › mišrių komunalinių atliekų tvarkymas;
- › antrinių žaliaivų, išskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas;
- › žaliųjų atliekų tvarkymas;
- › didžiųjų atliekų, išskaitant naudotas padangas ir statybines (smulkaus buities remonto) atliekas, tvarkymas;
- › elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas;
- › buities pavojingų atliekų tvarkymas.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad įmonės, kurios vykdo komunalinių atliekų surinkimą, išskaitant antrinių žaliaivų surinkimą, šią veiklą savivaldybės teritorijoje gali vykdyti tik tuo atveju, jeigu yra sudariusios sutartis su savivaldybe (arba savivaldybės (kelii savivaldybių) įsteigtu juridiniu asmeniu, kuriam pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą). Akmenės rajono savivaldybės taryba 2010 m. lapkričio 24 sprendimu Nr. T-251 pavedė UAB „Naujosios Akmenės komunalininkas“ nuo 2011 m. kovo 21 d. teikti Akmenės rajono komunalinių (mišrių ir išrūšiuotų antrinių žaliaivų) ir žaliųjų atliekų surinkimo ir transportavimo paslaugas. Vadovaujantis šiuo sprendimu 2011 m. kovo 17 d. Akmenės rajono savivaldybės administracija, ŠRATC ir UAB „Naujosios Akmenės komunalininkas“ pasirašė trišalę Akmenės rajono komunalinių (mišrių ir išrūšiuotų antrinių žaliaivų) ir žaliųjų atliekų surinkimo ir transportavimo į jų šalinimo vietas paslaugų teikimo sutartį Nr.SS-124/S-11-711.

ŠRATC eksploatuoja šią Akmenės rajono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą – Akmenės, Kruopių, Papilės ir Ventos seniūnijų atliekų priėmimo punktus ir 2013 m. įrengtą didelio gabarito

atliekų surinkimo aikštelių Naujosios Akmenės m. bei regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną (Šiaulių raj.).

2.2 Akmenės rajono gyventojai ir būstai

Lietuvos statistikos departamento skelbiamais gyventojų surašymo duomenimis, bendras gyventojų skaičius Akmenės rajone 2011 m. siekė 23,3 tūkstančių. 2001-2011 metų laikotarpyje Akmenės rajone gyventojų sumažėjo 22,8 proc. arba vidutiniškai apie 2,3 proc. per metus.

Lietuvos statistikos departamento skelbiamais duomenimis, vidutinis metinis gyventojų skaičius Akmenės rajone 2013 m. siekė 22,2 tūkst..

1 lentelė. Gyventojų skaičius Akmenės rajone gyventojų surašymo metu 2001 ir 2011 metais.

Gyventojai 2001 m. surašymo metu	Gyventojai 2011 m. surašymo metu	Gyventojų skaičiaus sumažėjimas per 10 m., proc.	Metinis gyventojų skaičiaus sumažėjimas proc.
30221	23307 (22210) ¹	22,8 %	2,3 %

Lietuvos statistikos departamento 2011 m. duomenimis Akmenės ir Naujosios Akmenės miestuose gyveno 11893 gyventojai (51 proc.), o likusioje Akmenės rajono savivaldybės dalyje – 11414 gyventojų (49 proc.). Žemiau esančioje lentelėje pateikiamas gyventojų pasiskirstymas Akmenės rajono seniūnijose (2011 metais).

2 lentelė. Akmenės rajono savivaldybės gyventojų skaičius (2011 metų surašymo duomenys).

Seniūnijos pavadinimas	Miesto gyventojų skaičius	Kaimo gyventojų skaičius
Akmenės sen.	2593	1618
Kruopių sen.	-	949
Naujosios Akmenės kaimiškoji sen.	-	2329
Naujosios Akmenės miesto sen.	9300	-
Papilės sen.	-	3183
Ventos sen.	-	3335
<i>Viso:</i>	11893	11414
<i>Viso Akmenės rajono savivaldybėje, procentais</i>	51 proc.	49 proc.

Akmenės rajone 2011 m. ŠRATC duomenimis daugiabučiuose namuose gyveno 61 proc., individualiuose namuose 39 proc. gyventojų.

¹ Gyventojų skaičius 2013 metais. Šaltinis: Gyventojų skaičius sudarytas remiantis Lietuvos Statistikos departamento tinklapyje skelbiamais oficialiais duomenimis - gyventojai ir socialinė statistika: <http://db1.stat.gov.lt/statbank>SelectVarVal/Define.asp?Maintable=M3010214&PLanguage=0>

3 lentelė. Akmenės rajono savivaldybės namų skaičius 2011 metais.

Daugiabučių skaičius ²				Individualių namų skaičius			
Miestas	Kaimas	Viso	Gyventojų skaičius ³	Miestas	Kaimas	Viso	Gyventojų skaičius ³
219 (Akmenė-45; N. Akmenė - 132; Venta-42)	135	354	14217	1334 (Akmenė-453; N. Akmenė - 613; Venta-268)	2536	3870	9090
<i>Viso gyventojų:</i>							
23307							

Akmenės rajono savivaldybėje yra įregistruoti 7 gyvenamieji namai įvairiomis socialinėmis grupėmis, t.y. Naujosios akmenės mieste - 2, o kaime 5 tokios paskirties namai.

2.3 Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, komunalinių atliekų susidarymo norma

Vadovaujant galiojančiais teisės aktais, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi remtis principu „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtū atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas (gamintojo atsakomybės principas).

Igyvendinant principą „teršėjas moka“, visose Šiaulių regiono savivaldybių teritorijoje vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą įvesta 2007-2008 m.. Nauji vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatai buvo patvirtinti 2013 liepos 11d. Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-141, dalinis šių nuostatų pakeitimas buvo atliktas 2013 lapkričio 28 dieną (Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-200).

Rinkliavos dydis fiziniams asmenims apskaičiuojamas, remiantis Akmenės rajono savivaldybės nustatytu rinkliavos dydžiu vienam gyventojui, dauginamu iš rinkliavos mokėtojui nuosavybės ar savivaldybės gyvenamujų patalpų nuomas teise priklausančio būsto gyventojų skaičiaus. Rinkliavos dydis juridiniams asmenims apskaičiuojamas, remiantis savivaldybės nustatytu vienos komunalinių atliekų tonos surinkimo ir sutvarkymo rinkliavos dydžiu, dauginamu iš metinės rinkliavos mokėtojui nustatytos atliekų susikaupimo normos vienam parametru kiekinės išraiškos.

Atliekų turėtojams – vietinės rinkliavos mokėtojams savivaldybės teritorijoje nustatytas vietinės rinkliavos dydis - 72 Lt per metus kiekviename gyventojui. Rinkliavos dydis – 260 Lt už vienos atliekų tonos surinkimą ir sutvarkymą. Šio dydžio pagrindu ir pagal atliekų susikaupimo normas atskiroms atliekų turėtojų kategorijoms, apskaičiuojamos vietinės rinkliavos įmokos dydžiai.

² Nekilnojamo turto registrų centro duomenys

³ Gyventojų skaičiaus pasiskirstymas daugiabučiuose ir individualiuose namuose įvertintas ekspertiniu vertinimu, pagal ankstesnių metų ŠRATC duomenis.

Atliekų susidarymo normos juridiniams asmenims nustatytos Akmenės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatose bei šių nuostatų pakeitimose. Juridiniams asmenims – įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms bei juridinio asmens teisių neturinčioms įmonėms – minimalios metinės komunalinių atliekų (buities atliekų bei komercinės, pramoninės, institucijų ir kitokios kilmės atliekų, kurios savo pobūdžiu ir sudėtimi yra panašios į buities atliekas) susikaupimo normos nustatomos atsižvelgiant į darbuotojų skaičių, lankytojų/klientų/mokinį ir pan. skaičių, įmonės plotą ir kitus kriterijus (4 lentelė).

4 lentelė. Atliekų susikaupimo normos.

Eil. Nr.	Atliekų turėtojų kategorijos	Atliekų susikaupimo kiekius nurodantys parametrai	Atlieku susikaupimo norma 1 parametro vienetui, kg per metus
1	Prekybiniai ir multifunkciniai kompleksai, prekybos centrai, parduotuvės (didmeninės ir mažmeninės), kioskai, viešojo maitinimo objektai	Darbuotojų skaičius	650
2.	Turgavietės, ne pastatuose esančios prekyvietės	Bendrasis plotas, kv. m.	1
3.	Gydyklos (ligoninės, klinikos, slaugos namai, sanatorijos), globos namai	Vietų skaičius	400
4.	Viešbučiai, moteliai, svečių namai	Vietų skaičius	50
5.	Fiziniai asmenys, kuriems išduotas verslo liudijimas ir/arba individualios veiklos vykdymo pažyma	Vienas fizinis asmuo	200
6.	Mokslo ir švietimo įstaigos, vaikų darželiai ir lopšeliai	Studentų, besimokančių dieniniuose ir vakariniuose skyriuose, mokinį, ugdytinį skaičius	25
7.	Mokomo įstaigų bendrabučiai, internatinės mokyklos	Vietų skaičius	250
8.	Garažų bendrijos, garažų boksų savininkai	Garažų boksų skaičius	52,5
9.	Sodininkų bendrijos, sodo sklypų savininkai	Sodo sklypų skaičius	52,5
10.	Ūkininkai, deklaravę žemės ūkio naudmenų pasėlius, kurių bendras plotas yra nuo 20 ha ir daugiau	Ūkis	200

11.	Kiti subjektai: fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie nepriskiriami šios lentelės 1-10 eilutėms	Darbuotojų skaičius	200
<i>Pastaba: Vietinės rinkliavos mokėtojas priskiriamas 1-10 eilutėse nurodytai kategorijai, jei jis vykdo nors vieną iš tos kategorijos apibūdinime nurodytų veiklos rūsių. Jeigu vietinės rinkliavos mokėtojas priskirtinas kelioms kategorijoms, vietinė rinkliava jam skaičiuojama Nuostatų 17 punkte nustatyta tvarka.</i>			

Akmenės rajono teritorijoje atliekų turėtojų - rinkliavos mokėtojų (gyventojų, bendrijų, juridinių asmenų skaičius) skaičius pateiktas žemiau esančioje lentelėje. ŠRATC duomenimis 2013 metų gruodžio 31 d. Akmenės rajono gyventojų mokumas sudarė 68 proc., juridinių asmenų mokumas – 84 proc.

5 lentelė. Atliekų turėtojų skaičius

Nr.	Atliekų turėtojai	Akmenės rajonas
1.	Rinkliavos mokėtojų sk. (gyventojų skaičius 2013 m.) ⁴	22625
2.	Bendrijų sk. (sodų ir garažų skaičius) ⁵	8 sodų b. ir 6 garažų b. (viso 2386 nariai)
3.	Apmokestintų juridinių asmenų sk. (juridinių asmenų sk. ir ūkininkų sk.) ⁴	537

Vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą Akmenės rajono savivaldybėje administruoja ŠRATC.

2.4 Komunalinių atliekų susidarymas

Iš viso Akmenės rajono savivaldybėje 2013 metais susidarė 9,6 tūkst. tonų komunalinių atliekų. Iš šių skaičių įeina ir atskirai surinktos antrinės žaliavos, pakuotės ir kitos atliekos.

6 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas ir šalinimas Akmenės rajono savivaldybėje 2010-2013 m.

Metai	Gyventojų skaičius	Surinkta komunalinių atliekų t	Susidarančių komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui per metus (kg)	Pašalinta sąvartyne mišrių komunalinių atliekų t
2010	24465	9436	386	8367
2011	23307	8750	375	8459
2012	24592	9003	366	8552
2013	24458	9638	394	9118

⁴ Šaltinis: VŠĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“, 2013 m.

⁵ Šaltinis: VŠĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“, 2012 m.

Nors kai kurie juridiniai asmenys naudojasi atskirais konteineriais, patikimų duomenų apie komunalinių atliekų susidarymą įmonėse, ištaigose bei organizacijose nėra. ŠRATC vertinimu, apie 76 proc. mišrių komunalinių atliekų susidaro pas gyventojus, likusios atliekos (apie 24 proc.) susidaro įmonėse, ištaigose ir organizacijose.

Atskirų komunalinių atliekų srautų kiekiai, surinkti pagal naudojamas surinkimo priemones (kontakteinius, DGASA ir APP) pateikti žemiau esančioje lentelėje.

7 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimas Akmenės rajone 2010-2013 m.

Atliekų srauto pavadinimas	2010		2011		2012			2013		
	tonos	Proc. bendro kiekio	tonos	Proc. bendro kiekio	tonos	Proc. bendro kiekio	vienam gyventojui tenkantis kiekis, kg	tonos	Proc. bendro kiekio	vienam gyventojui tenkantis kiekis, kg
Surinkta komunalinių atliekų:	9436	100%	8750	100%	9003	100%	395	9638	100%	394
Mišrių komunalinių atliekų	8104	86%	8109	93%	8433	94%	369	8919	92,5%	365
Buityje susidarančių pavojingų atliekų	0	0%	0	0%	1	0%	0	0,7	0%	0
Biologiškai skaidžių atliekų jų susidarymo vietose	497	5%	0	0%	0	0%	0	0	0%	0
Biologiškai skaidžių atliekų priėmimo punktuose	405	4%	88	1%	225	2%	10	233	2%	10
Antrinių žaliavų varpuose:	51	1%	103	1%	101	1%	4	133	1%	5
Popieriaus	22		27		42		2	59		2
Stiklo	16		47		20		1	16		1
Plastiko	13		29		39		2	58		2
Metalo	0		0		0		0	1,4	0%	0
Drabužiai ir tekstilės gaminių atliekos	0		0		0		0	3	0%	0
Didžiuju atliekų	30	0%	70	1%	53	1%	2	45	0,5%	2
Panaudotos padangos	115	1%	100	1%	77	1%	3	94	1%	4
Statybos ir griovimo atliekų	212	2%	275	3%	112	1%	5	158	2%	6
EEĮ atliekos	0,15	0%	0,04	0%	1,56	0%	0	13	0%	1
Statybinės atliekos turinčios asbesto	21	0%	5	0%	0	0%	0	38	0%	2

Akmenės rajono savivaldybėje per 2010-2013 metų laikotarpį surenkančiai komunalinių atliekų kiekis su tam tikrais svyraišais mažėja. Surenkančių antrinių žaliaivų kiekis atskirais konteineriais mažas ir siekia vos 0,5 - 1,4 proc..

2.5 Mišrių komunalinių atliekų sudėtis

Vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekių juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2012-2013 metais Šiaulių regiono sąvartyne buvo vykdomi mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekių juose vertinimo darbai. Vadovaujantis aukščiau nurodytu aprašu sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai turi būti atliekami 2012 - 2020 metais, tai užtikrina, kad ateityje bus žinoma Akmenės rajono savivaldybėje mišrių komunalinių atliekų sudėtis.

Akmenės rajono savivaldybės mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai atlikti 2012-2013 metais, tyrimo rezultatai pateikti žemiau esančioje lentelėje. Atliekų sudėties tyrimo darbai atlikti 4 kartus per metus: žiemą, pavasarį, vasarą ir rudenį.

8 lentelė. Sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėtis 2012-2013 metai

Nr.	Frakcijos pavadinimas	2012 m.		2013 m.	
		Akmenės rajono	Šiaulių regiono	Akmenės rajono	Šiaulių regiono
		Proc. nuo bendro svorio			
1.	Popieriaus ir kartono, išskaitant pakuotes, atliekos	10,3	9,7	5,17	7,18
2.	Žaliosios atliekos	9,8	15,8	9,62	10,49
3.	Medienos, išskaitant pakuotes, atliekos	2,9	2,8	1,94	1,41
4.	Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	13,5	15,0	15,52	16,95
5.	Natūralaus pluošto audinių atliekos	4,2	3,7	0,65	1,14
6.	Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos (gyvulių skerdienos atliekos)	0,0	0,9	0,16	0,35
7.	Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	40,7	47,9	33,06	37,43
8.	Plastikų, išskaitant pakuotes, atliekos	20,9	19,2	24,09	20,79
9.	Kombinuotų pakuočių atliekos	2,3	1,0	0,97	1,15
10.	Metalų, išskaitant pakuotes, atliekos	2,9	2,6	2,34	2,4
11.	Stiklo, išskaitant pakuotes, atliekos	4,6	5,1	4,04	4,42
12.	Inertinės atliekos	11,6	10,0	8,89	10,35

	(keramika, betonas, akmenys ir pan.)				
13.	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios nepavojingosios atliekos (Pelenai)	2,6	3,6	6,71	6,58
14.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios elektros ir elektroninės įrangos atliekos	0,0	0,0	0,65	-
15.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,0	0,0	-	-
16.	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios pavojingosios atliekos	0,0	0,0	-	-
17.	Kitos komunalinės atliekos (higienos atliekos, avalynė, guma, sintetinis pluoštas)	14,4	10,7	19,24	16,46
18.	Visas tirtas mišrių komunalinių atliekų kiekis	100	100	100	100

Šie tyrimai rodo, kad 2013 m. mišriose komunalinėse atliekose dominuoja biologiškai skaidžios atliekos - 33 proc., antrinės žaliavos įskaitant pakuotes sudaro 31,4 proc..

2.6

Komunalinių atliekų panaudojimas ir perdirbimas

2010-2013 metų laikotarpyje vidutiniškai perdirbta ir kitaip panaudota apie 6 proc. komunalinių atliekų kieko.

9 lentelė. Akmenės rajone surinktų komunalinių atliekų naudojimas/perdirbimas 2010 - 2013 metais⁶.

Metai	Iš viso surinkta komunalinių atliekų, t	Perdirbta / panaudota komunalinių atliekų, t	Perdirbta / panaudota komunalinių atliekų, %	Sąvartyne pašalinta komunalinių atliekų, t	Pašalinta komunalinių atliekų, %
2010	9436	954	10%	8367	89%
2011	8750	291	3%	8459	97%

⁶ ŠRATC 2010-2013 duomenys

2012	9003	451	5%	8552	95%
2013	9638	520	5%	9118	95%

Akmenės rajone 95 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų šalinama savartyne. 2013 metais pašalintų mišrių (nerūšiuotų) komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui Akmenės rajone siekė 373 kg/metus. Valstybiname strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad iki 2013 metų turi būti paruošta perdirbtai ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. (Akmenės rajono savivaldybėje tai sudaro daugiau kaip 4500 tonų) komunalinių atliekų, taip pat užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. 2012-2013 metais Akmenės rajono savivaldybė aukščiau išvardintų tikslų neigvendino - perdirbta/panaudota 5 proc. komunalinių atliekų.

Detalesnė komunalinių atliekų srautų tvarkymo analizė pateikta tolimesniuose skyriuose.

2.7

Antrinių žaliaivų tvarkymas

Antrinių žaliaivų surinkimas vykdomas plastikiniai, metaliniai konteineriai, skirtais surinkti ir iš bendro komunalinių atliekų srauto atskirti stiklo, popieriaus, plastiko, metalo atliekas. Antrinių žaliaivų surinkimo konteineriai statomi netoli prekybos centrų, kitose prieinamose žmonių susibūrimo vietose bei aikštélėse kartu su komunalinių atliekų surinkimo konteineriais (daugiabuciu gyvenamujų namų kvartaluose). Individualių namų kvartaluose įrengiamos tik antrinių žaliaivų surinkimui skirtos konteinerių aikštélės. Iki 2012 metų Ramučių, Akmenė III kaimo ir Žerkščių kaimuose antrinės žaliaivas buvo rūšiuojamos ir surenkamos maišuose.

Antrinių žaliaivų konteineriai ištuštinami pagal poreikį, bet nerečiau kaip 1 kartą per mėnesį.

Akmenės rajone antrinių žaliaivų surinkimui miestų vietovėse (didesnio tankumo gyvenamosiose teritorijose ir padidinto žmonių susibūrimo vietose) įrengtos konteinerių aikštélės (kartu pastatyti ir mišrių atliekų konteineriai), didesnėse kaimo gyvenvietėse B tipo konteinerių aikštélės. B tipo konteinerinėse aikštélėse pastatyti 3 po 1,6 m³ talpos metaliniai konteineriai - 3 konteineriai antrinėms žaliaivoms. Aikštelių techninė dokumentacija parengta B tipo aikštélėms, kitų konteinerinių aikštelių žemės sklypų planų ir techninės dokumentacijos parengimas nevykdomas.

Antrinėms žaliaivoms surinkti naudojami 1,1 ir 1,6 m³ (stiklui) 1,6 m³ (popieriui), 1,6 m³ (plastikui) talpos konteineriai. Akmenės rajone antrinių žaliaivų konteinerių aikštelių yra 89 (aikštelių sąrašas su adresais patalpintas ŠRATC tinklapyje). Viso Akmenės rajone įrengtos 94 aikštélės, išskaitant 4 seniūnijų atliekų priėmimo punktus ir 1 DGASA, kuriose gyventojai gali rūšiuoti atliekas. Viena aikštélé tenka 221 gyventojui.

10 lentelė. Akmenės rajone naudojami antrinių žaliaivų surinkimo konteineriai⁷

ES skirtos lėšos (B tipo aikštélės), aptarnauja vežėjas (1,6 m ³ talpos konteineriai)			Aplinkos ministerijos skirti konteineriai, 2009 m., aptarnauja vežėjas			
Aikštelių sk.	Komplektų sk.	Konteinerių sk.	Aikštelių sk.	Konteinerių talpa m ³	Komplektų sk.	Konteinerių sk.
11	11 (po 3 konteinerius)	33	71	1,1	71	214

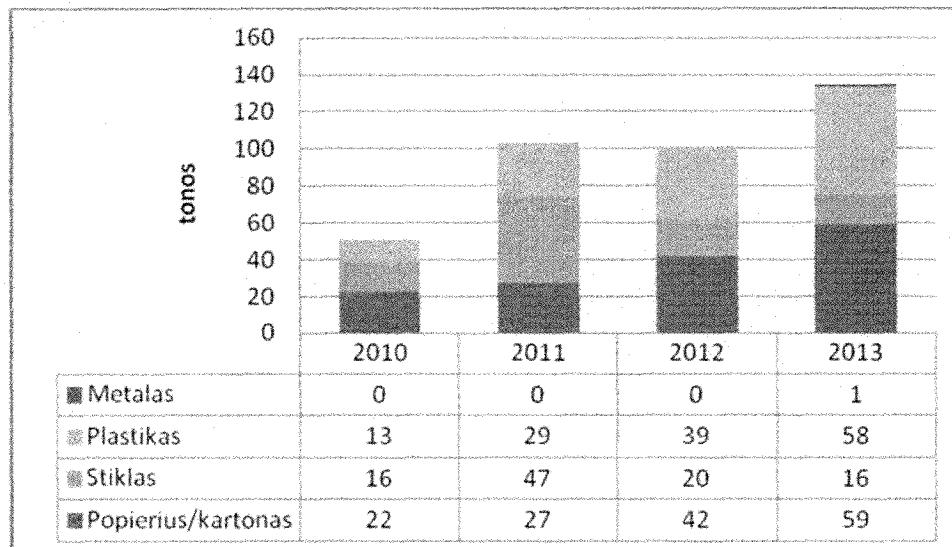
⁷ Antrinių žaliaivų surinkimo aikštelių sąrašas, ŠRATC.

Antrinės žaliavos taip pat surenkamos atliekų priemimo punktuose ir didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje, jose esančių konteinerių talpa nurodyta žemiau esančioje lentelėje.

II lentelė. Konteinerių talpa ir skaičius antrinių žaliavų surinkimui APP ir DGASA aikštelėse⁸

Konteinerių talpa	APP ir DGASA aikštelėse esantys konteineriai skirti antrinėms žaliavoms surinkti, vnt.		
	Stiklas	Popierius	Plastikas
3 m ³	8	4	4
5 m ³	2	1	1
10 m ³	-	1	-
24 m ³	-	-	2
Viso, vnt.:	10	6	7

Nors antrinių žaliavų surinkimo priemonių tinklas plačiai paskirstytas, surenkamas antrinių žaliavų kiekis siekia tik 0,5 - 1,1 proc. visų susidarančių antrinių žaliavų kiekio.

I paveikslas. Antrinių žaliavų surinkimas Akmenės rajone 2010-2013 m.⁹

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1224 patvirtintame Valstybiname strateginiame atliekų tvarkymo plane buvo numatyta, kad savivaldybės turi:

- › parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelėlių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad iki 2008 m. būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti – gyvenamuosiuose daugiaabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę (vienas konteineris stiklui, 1 – plastikui ir 1 – popierui) 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.

⁸ Bendradarbiavimo sutartis dėl pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistemos diegimo savivaldybėje, 2013

⁹ ŠRATC duomenys

- ↳ nustatytais reikalavimas sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijoje įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelię prie pagrindinio išvažiavimo iš bendrijos teritorijos arba ivažiavimo į juos.

Akmenės rajono savivaldybėje yra parengta ir patvirtinta mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių (toliau – Konteinerių) stovėjimo aikštelių išdėstymo schema (Administracijos direktoriaus 2010-08-31 įsakymas Nr. A-565), gyvenamose teritorijose pastatytas pakankamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis, tačiau nepakankamas Konteinerių aikštelių skaičius yra sodų bendrijose ir garažų bendrijose – trūksta 19 Konteinerinių aikštelių. Konteinerių aikštelių poreikis paaiškės (bus patikslintas) Savivaldybei parengus/atnaujinus Konteinerių aikštelių schemą. Laikoma, kad Valstybiniam strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytos užduotys nepilnai įgyvendintos.

12 lentelė. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti Akmenės rajone, skaičius

Rinkliavos mokėtoju skaičius	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių ir punktai, vnt.	Skaičius gyventojų, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštélé, vnt.	Sodų bendrijų skaičius, vnt.	Trūkstamų aikštelių skaičius sodų bendrijose, ¹⁰ vnt.	Garažų bendrijų skaičius, vnt.	Trūkstamas aikštelių skaičius garažų bendrijose ⁷	Viso trūkstamų aikštelių skaičius
22625	94	221	8	13	6	6	19

Antrinių žaliavų srauto surinkimo plėtra bus įgyvendinta kartu su pakuočių ir pakuočių atliekų srauto tvarkymu.

2.7.1 Pakuočių atliekų tvarkymas

Siekiant užtikrinti antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų rūšiavimo efektyvumą, Aplinkos ministerijos lėšomis nupirkta ir išdalinta 1,8 tūkst.¹¹ vnt. (120 1 talpos) specialiųjų konteinerių (mėlynuju) privačiose namų valdose pakuotės atliekomis rūšiuoti. Siekiant aprūpinti visus individualių namų savininkus šiais konteineriais reikalinga papildomai skirti (išdalinti) 7200 konteinerių. ŠRATC indėlis - minėtus konteinerius išdalinti gyventojams ir užtikrinti jų tuštinimą ir priežiūrą.

13 lentelė. PA surinkimui konteineriai skirti individualiems namams

Butų skaičius individualiuose namuose ¹²	3912
2012 metais įsigytas PA surinkti skirtų konteinerių (kurių talpa 120 ltr.) skaičius individualiems namams, vnt.	1800
Konteineriai įsigytii LR AM gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšomis	
Trūkstamų Pakuočių atliekų konteinerių skaičius, kurį planuojama įsigyti 2014- 2020 metais, vnt.	4 500

¹⁰ Apibendrinta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemos Lietuvos savivaldybėse 2011-2012 metais.

¹¹ Aplinkos Ministerijai teikta ataskaita už 2012 metus „Komunalinių atliekų tvarkymo sistema”

¹²Lietuvos Statistikos departamentas: <http://db1.stat.gov.lt/statbank>SelectVarVal/saveselections.asp>
<http://db1.stat.gov.lt/statbank/default.asp?w=1024>

Trūkstamų Stiklo atliekų konteinerių skaičius, kurį planuojama įsigyti 2014- 2020 metais, vnt.	2 700
Trūkstamų PA ir ST atliekų konteinerių skaičius, kurį planuojama įsigyti 2014-2020 metais, vnt.	7 200
GIO lėšos/ LR AM gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšos	

Trūkstamų pakuotės ir stiklo atliekomis surinkti skirtų konteinerių įsigijimas turi būti numatytas sutartyse tarp ŠRATC, Atliekų surinkėjo ir Gamintojų ir importuotojų organizacijų.

VšĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“ duomenimis Akmenės rajone 2013 m. buvo apmokestinti 537 juridiniai asmenys ir ūkio subjektai. Nesant nustatytų reikalavimų dalis juridinių asmenų arba nesinaudoja pakuočių atliekų surinkimo konteineriais arba šalina pakuotės atliekas iš antrinių žaliavų konteinerių. Savivaldybės administracija turi įtraukti pakuotės atliekų surinkimo užduotis juridiniams asmenims į sutartis su Gamintojų ir importuotojų organizacijomis arba teisės aktų nustatyta tvarka paveсти šią funkciją ŠRATC.

2.8

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Biologiškai skaidžios atliekos (toliau – BSA) – tai biologiškai skaidžios žaliosios (sodų ir parkų) atliekos, namų ūkių, viešojo maitinimo ir mažmeninės prekybos įstaigų maisto ir virtuvės atliekos ir panašios maisto perdibimo įmonių atliekos, popieriaus ir kartono bei kitos biologiškai yrančios atliekos.

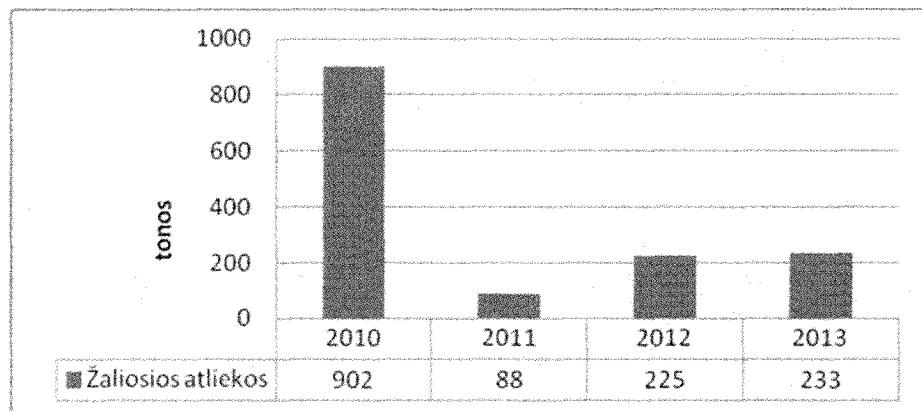
Biologiškai skaidžios atliekos mišrių komunalinių atliekų sraute sudaro 37 proc.. 2013 metais Akmenės rajono savivaldybėje buvo surinkta ir pašalinta regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne apie 2,3 tūkstančių tonų biologiškai skaidžių atliekų. Pagal VSATP komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotis, iš Akmenės rajono savivaldybės teritorijos 2010 metais turėjo būti pašalinta nedaugiau kaip 2,9 tūkst. tonų, 2013 metais – 1,9 tūkst. tonų BSA.

14 lentelė. BSA šalinimo uždaviniai Akmenės rajono savivaldybėje

	2010	2011	2012	2013
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis	2900	2900	2900	1900
Faktinis BSA šalinimas, tonomis	3300	3300	3400	2343

Remiantis atliekų sudėties tyrimais mišriose komunalinėse atliekose žaliosios atliekos 2012-2013 m. sudarė 9,8-9,6 proc.. Akmenės rajone surinktos žaliosios atliekos 2010-2013 metų laikotarpyje vidutiniškai sudarė 1-10 proc. (2010 metais – 10 proc.). Surinktų žaliųjų atliekų kiekiai 2010-2013 metų laikotarpyje pateikti žemiau esančiame paveiksle.

Akmenės rajone BSA šalinimo sąvartyne užduotys nėra įgyvendintos. 2013 metais įdiegtos papildomos priemonės (kompostavimo dėžės) individualių namų savininkams užtikrins mažesnius BSA kiekius patenkančius į sąvartyną, tačiau šios priemonės nepakanka norint įvykdinti valstybinių užduočių reikalavimus.

2 paveikslas. Žaliųjų atliekų surinkimas Akmenės rajone 2010-2013 m.¹³

Surinkti žaliųjų atliekų kiekių 2010 - 2013 metų laikotarpiu nepastovūs.

2.8.1 Namudinis biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas

Akmenės rajono savivaldybėje yra skatinamas individualus BSA kompostavimas namų sąlygomis. Įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ 2012-2013 m. laikotarpiu Akmenės rajono gyventojams buvo išdalinta 600 litrų talpos 3445 kompostavimo dėžės.

Pas gyventojus kompostuojamamas BSA srautas nepatenka į mišrių komunalinių atliekų surinkimui skirtus konteinerius. Tokiu būdu yra mažinamas nerūšiuotų atliekų kiekis, įmokos kilimo stabilizavimas už komunalinių atliekų kiekį, aplinkos ir visuomenės sveikatos tausojimas.

Akmenės rajono kaimų ir gyvenviečių gyventojai biologiškai skaidžias atliekas gali kompostuoti savos gamybos įrenginiuose arba kartu su žemės ūkio ar gyvulininkystės atliekomis ir mėšlu. Akmenės rajono seniūnijose viešosiose erdvėse susidarę žaliosios atliekos (medžių lapai, žolė) kartais pristatomos į mėšlides ar gyvulininkystės ūkius kompostavimui kartu su mėšlu.

2.8.2 Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas konteineriais

BSA surinkimui konteineriais apvažiavimo būdu reikalingi papildomi kaštai, o gyventojams ši paslauga kainuoja papildomai, todėl Akmenės rajono savivaldybėje biologinių atliekų surinkimas konteineriais nevykdomas.

2.8.3 Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas kompostavimo aikštelėse

Akmenės rajono savivaldybėje žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės nėra.

2.8.4 Žaliųjų biologiškai skaidžių atliekų perdirbimas nuotekų dumblu aikštelėje

Akmenės rajone surinktos žaliosios atliekos yra naudojamos kaip struktūrinė medžiaga kompostuojant nuotekų valymo dumblą.

¹³ ŠRATC duomenys

2012 metais įgyvendinant „Akmenės dumblo apdorojimo įrenginių statyba“ projektą Akmenės rajone Pašakarnių kaime esančio savartyno teritorijoje prasidėjo dumblo apdorojimo įrenginių statyba. Dumblo utilizavimo įrenginiai užima 1,7 hektaro, o pati dumblo kompostavimo aikštėlė – 1,1 hektaro. Įrenginių projektinis pajėgumas – 4157 tonos apsausinto dumblo ir žaliųjų atliekų. Žaliosios atliekos i Pašakarnių dumblo kompostavimo aikštėlę pradėtos vežti 2013 metų rugsėjį. 2013 metais nustatyta žaliųjų atliekų surinkimo ir transportavimo į Pašakarnių dumblo kompostavimo aikštėlę kaina – 53,67 Lt už vieną toną be PVM, (64,94 Lt už vieną toną su PVM). Aikštėlę eksploatuoja UAB „Akmenės vandenys“.

2.8.5 Žaliųjų biologiškai skaidžių atliekų surinkimas atliekų priėmimo punktuose ir aikštėlėse

Šiuo metu Akmenės rajone žaliosios biologiškai skaidžios atliekos surenkamos iš gyventojų keturiuose seniūnijų atliekų priėmimo punktuose, jos vežamos kompostuoti į nuotekų dumblo aikštėlę. Taip pat žališias biologiškai skaidžias atliekas gyventojai patys gali atvežti į DGASA aikštėlę.

2.8.6 Maisto atliekų tvarkymas

Viešojo maitinimo įstaigos bei kitos organizacijos, kurių veikloje susidaro maisto atliekos, atsako už šių atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Akmenės rajone atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto (virtuvės) atliekos dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams ar perduodamos tvarkyti atliekų tvarkymo įmonėms. Duomenų apie atskirai surinktas tokias atliekas nėra.

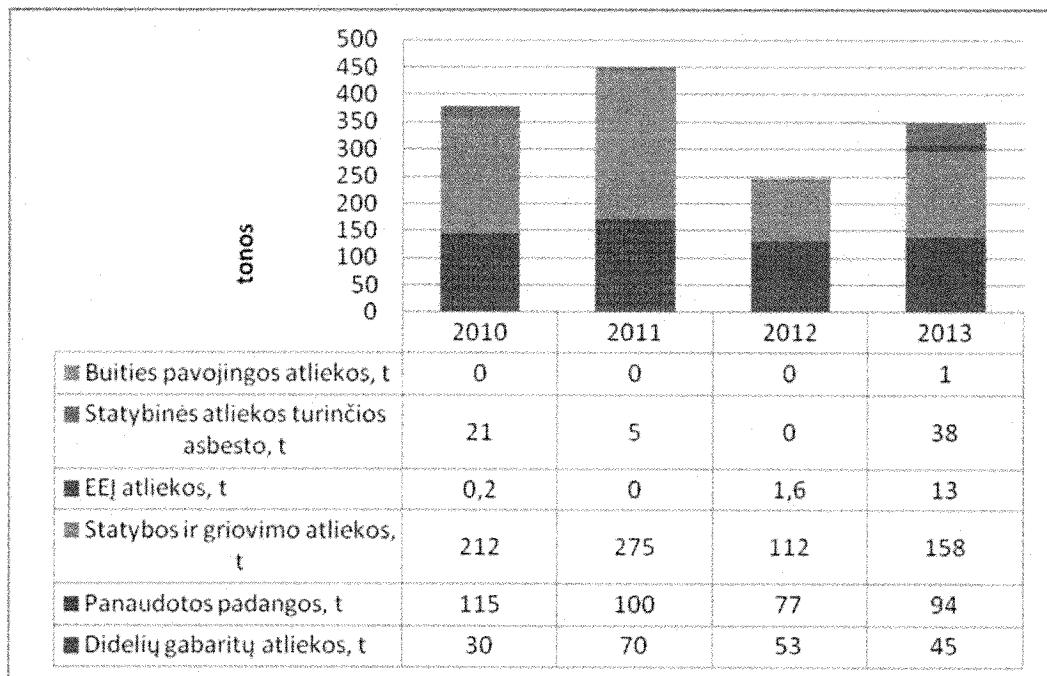
2.9

Specifinių atliekų tvarkymas

Akmenės rajono savivaldybėje įvairiais būdais surenkamos ir tvarkomos specifinės atliekos – pavojingos atliekos, elektros ir elektroninės įrangos (EEI) atliekos, naudotos padangos, didelių gabaritų atliekos (statybinės atliekos, baldai ir kt.).

Specifines atliekas gyventojai privalo atskirti nuo kitų komunalinių atliekų. Specifinių atliekų surinkimas (išskyrus pavojingų atliekų) Akmenės rajone vykdomas per atliekų priėmimo punktus, taip pat didelių gabaritų aikštėlėje (buves RAPP) bei surenkamos apvažiavimo būdu 2 kartus (rudenį ir pavasarį) per metus.

Surenkamų atliekų kiekiai pateikiti žemiau esančiame paveiksle.

3 paveikslas. Specifinių atliekų surinkimas Akmenės rajono savivaldybėje, 2010 - 2013 metais

Igyvendinant projektą „Šiaulių regiono didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelės įrengimas”, 2013 metais Naujojoje Akmenėje (Eibučių gatvėje) esantis APP rekonstruotas į DGASA, kurią pradėta eksploatuoti nuo 2013 m. II ketvirčio.

DGASA įrengimo finansavimo šaltiniai pateikiti žemiau esančioje lentelėje.

15 lentelė. DGASA įrengimo finansavimo šaltiniai ir lėšos (litais)¹⁴

Pavadinimas	Adresas	Suma iš viso:	Tame skaičiuje pagal šaltinius		
			Sanglaudos fondo dalis	Savivaldybių biudžeto dalis	Nuosavos lėšos
Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė	Eibučių g., Naujoji Akmenė, Akmenės rajonas	515.052,11	427.291,07	75.404,33	12.356,71

Atliekų priėmimo punktai (APP) skirti gyventojams, kurie gali į juos pristatyti tik išrūšiuotas komunalines atliekas. Atliekų priėmimo punktuose priimamos naudotos lengvųjų automobilių padangos, didžiosios, buitinio remonto ir smulkųjų statybų bei griovimo (vykdomyū ūkio būdu), žaliosios, medienos atliekos, antrinės žaliavos. Pavojingos, statybinės asbesto turinčios bei elektros ir elektroninės įrangos (toliau – EEĮ) atliekos priimamos tik rajoniniame (N. Akmenė) APP (nuo 2013 metų DGASA), nustatytomis darbo valandomis. Visuose kituose APP gyventojai specifines atliekas gali pristatyti jiems patogiu laiku.

Valstybiniam atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldu, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinų atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių

¹⁴ ŠRATC duomenys.

atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų. Akmenės rajone valstybinio atliekų tvarkymo plano užduotis dėl DGASA įrengimo įgyvendinta.

2.10 Mišrių komunalinių atliekų surinkimas

Mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugos apimtys nustatytių Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse ir sutartyse tarp savivaldybės, ŠRATC ir atliekų surinkimo paslaugą teikiančios įmonės. Mišrių komunalinių atliekų tvarkymo paslauga apima konteinerio, atitinkančio atliekų turėtojo poreikį mišrių komunalinių atliekų kaupimui, pateikimą, kolektyvinio naudojimo konteineriu periodišką plovimą ir dezinfekavimą (individualius konteinerius ir juridinių asmenų konteinerius plauna atliekų turėtojai), surinktų mišrių komunalinių atliekų pristatymą į sąvartyną, šių atliekų priėmimą ir šalinimą šiame sąvartyne, užtikrinant aplinkosauginius eksploratacinius reikalavimus sąvartynui.

Akmenės rajone veikia konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Atliekos iš mažų organizacijų, įmonių bei individualių namų renkamos nedidelės talpos – $0,12 \text{ m}^3$ arba $0,24 \text{ m}^3$ – plastmasiniai konteineriai. Didesnės organizacijos aptarnaujamos $0,66\text{--}1,1 \text{ m}^3$ talpos plastmasiniai konteineriai priklausomai nuo susidarančių atliekų kiechio. Daugiabučiai namai aptarnaujami $1,1 \text{ m}^3$ talpos plastmasiniai konteineriai. Vidutiniškai konteineris išvežamas du kartus per mėnesį, bet gyventojui pageidaujant išvežama ir dažniau.

Žemiau esančioje lentelėje pateikta informacija apie mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerius, skirtus aptarnauti Akmenės rajono atliekų turėtojus.

16 lentelė. Akmenės rajone naudojamų mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai (2012 ŠRATP)

	$0,12\text{--}0,24 \text{ m}^3$	$0,66\text{--}0,77 \text{ m}^3$	$1,1 \text{ m}^3$	Viso
Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	4314	231	446	4991

Mišrių komunalinių atliekų surinkimui naudojama 83 konteinerių aikštelės, tame tarpe 22 aikštelės A ir/arba B tipo konteinerių aikštelės. A tipo konteinerinėse aikštelėse pastatyti 3 ($1,1 \text{ m}^3$ talpos) konteineriai tik mišrioms atliekoms, B tipo konteinerinėse aikštelėse pastatyti 6 konteineriai: 3 konteineriai ($1,1 \text{ m}^3$ talpos) antrinėms žaliaivoms ir 3 ($1,6 \text{ m}^3$ talpos) konteineriai mišrioms atliekoms. Mišrių komunalinių atliekų bendro naudojimo konteinerių stovėjimo vietų (aikšteliai) sąrašai pateikti ŠRATC internetiniame tinklapyje.

Žemiau esančioje lentelėje pateiktas Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse nustatytas mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių ištuštinimo dažnis. Sudaryti mišrių komunalinių atliekų surinkimo grafikai skelbiami ŠRATC interneto svetainėje.

17 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis.

Bendro naudojimo konteinerių skirtų daugiaučių namų gyventojams, minimalus aptarnavimo dažnis	Individualiose namų valdose esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis	Įmonių, istaigų, organizacijų uždarose teritorijoje, esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis
Miestuose ir miesteliuose – ne rečiau kaip 3 k./sav.; gyvenvietėse ir kaimuose turinčiuose daugiau kaip 200 gyventojų – ne rečiau kaip 2 k./mén.; kaimuose turinčiuose iki 200 gyventojų – ne rečiau kaip 1 k./mén.	Miestuose ir miesteliuose – ne rečiau kaip 1 k./sav.; gyvenvietėse ir kaimuose turinčiuose daugiau kaip 200 gyventojų – ne rečiau kaip 2 k./mén.; kaimuose, turinčiuose iki 200 gyventojų – ne rečiau kaip 1 k./mén.*	Ne rečiau kaip 1 k./sav. arba pagal individualų susitarimą

*Pastaba: Gyvenvietėse ir kaimuose, kolektyvinio naudojimo konteineriai turi būti ištuštinami ir seniūnu nurodymu, nesilaikant grafiko, jeigu yra užpildyti $\frac{3}{4}$ jų tūrio.

Komunalinių atliekų surinkimo paslaugą Akmenės rajono savivaldybėje nuo 2011 metų kovo 21 d. pagal Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. lapkričio 24 d. sprendimą Nr. T-251 „Dėl pavedimo UAB „Naujosios Akmenės komunalininkas“ teikti Akmenės rajono komunalinių (mišrių ir išrūšiuotų antrinių žaliavų) ir žaliųjų atliekų surinkimo ir transportavimo į jų šalinimo vietas paslaugų teikimo sutartį“ teikia atliekų tvarkytojas UAB „Naujosios Akmenės komunalininkas“. Sutartis yra neterminuota, tai yra galioja tol, kol nebus atšauktas minėtas Tarybos sprendimas.

UAB „Naujosios akmenės komunalininkas“ pagal patvirtintą grafiką renka mišrias komunalines atliekas, antrines žaliavas, apvažiavimo būdu pagal iš anksto suderintus grafikus surenka pavojingas, didelių gabaritų atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekas.

2.11 Gyventojų aprūpinimas konteineriais

Šiuo metu Akmenės rajono savivaldybėje visi atliekų turėtojai yra aprūpinti jų poreikius atitinkančiais konteineriais. Remiantis atliekų tvarkymo taisyklėmis bei kitais savivaldybės administracijos teisės aktais, atliekų turėtojai gali pasikeisti didesnį konteinerį į mažesnės talpos, priklausomai nuo išrūšiuojamų antrinių žaliavų kieko bei taikant minimalius reikalavimus konteinerio dydžiui. Tokia tvarka yra teisinga ir skatina gyventojus rūšiuoti atliekas. Akmenės rajone pradėjus diegti pakuotés ir pakuotés atliekų surinkimą (plačiau žr. skyriuje 2.7.1) bei namudinių kompostavimą (plačiau žr. skyriuje 2.8.1) gyventojai (atliekų turėtojai) turi išlaikyti minėtą teisę (dėl konteinerių tūrio pasirinkimo). Vertinant komunalinių atliekų didėjimo prognozes ir taikant prieplaidas, kad bus vidutiniškai surenkama iki 20 - 30 procentų perdirbimui tinkamų atliekų, vidutinė likusių šalinimui komunalinių atliekų norma (kiekis) keisis mažai. Pradiname etape (2014 - 2015 metais) ne visi gyventojai bus aprūpinti individualiais atskiro surinkimo konteineriais, o daugiaučių namų gyventojų aprūpinimas atskiro surinkimo konteineriais taip pat priklauso ne tik nuo esamų lėšų, bet ir nuo turimos laisvos žemės. Taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad Akmenės rajono savivaldybėje remiantis VATP reikalavimais antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių skaičius yra pakankamas, (išskyrus sodų ir garažų bendrijas).

2.12 Atliekų surinkimo priemonių poreikis

Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje esančiose individualaus naudojimo namų valdose ir juridinių asmenų teritorijose atliekų surinkimo priemonių poreikis pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

Rūšis	Priemonės (kontakteineriai, dėžės)	Talpa (preliminari), litrai	Poreikis*, vnt.
Antrinėms žaliaivoms**	popieriu ir plastikui	240	4500
	stiklui	120	2700
Biologiškai atliekoms skaidžioms	kompostavimo dėžės	apie 1000	-
	kontakteineriai (daugiabučiams)	1100	89
	Konteineriai (juridinių asmenų teritorijose)	1100	120
Maisto atliekoms	kontakteineriai (daugiabučiams)	1100	71
	kontakteineriai (individualiomis valdoms)	120	-
Tekstilės atliekoms (susidarančiomis buityje)	kontakteineriai (daugiabučiams)	3000 ir daugiau	24
VISO			7504

* Informacija gali būti papildyta arba patikslinta pagal savivaldybės poreikį ir/ar turimą informaciją.

** Kiekis paskaičiuotas atsižvelgiant į esantį individualių namų skaičių ir jau turimą pakuočių atliekų (popieriu ir plastikui) kiekį.

*** Kompostavimo dėžių poreikis paskaičiuotas atsižvelgiant į rajone esantį individualių namų skaičių ir jau turimą kompostavimo dėžių skaičių.

2.13 Komunalinių atliekų tvarkymo sistemų papildančios atliekų surinkimo sistemos

Pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamų gaminių gamintojai ir importuotojai, siekdami igyvendinti jiems nustatytas užduotis ir organizuoti visų susidariusių gaminių ir pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamų gaminių (išskyrus padangas) atliekų sutvarkymą, gali diegti Akmenės rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistemas papildančias sistemas.

18 lentelė. Akmenės rajone įdiegtos papildančios sistemos.

Savivaldybė	Papildančią sistemą įdiegęs ir eksploatuojantis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra diegama įdiegta papildanti sistema	Sutarties pasirašymo data ir jos galiojimo terminas
Akmenės r.	Asociacija „EEPA“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	Nuo 2013 m. sausio 01 d. ir galioja iki 2014 m. gruodžio 31 d.
Akmenės r.	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	Nuo 2013 m. spalio 2d. ir galioja iki 2015 m. gruodžio 31 d.

2012 m. Akmenės rajone papildančią sistemą buvo įdiegės vienas juridinis asmuo, o 2013 m. – du juridiniai asmenys.

2.14 Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

ŠRATC duomenimis, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos 2013 metais buvo teikiamas 100 proc. Akmenės rajono savivaldybės gyventojams. Ūkio subjektai, kurių iš viso yra 537, aptarnaujami 100 proc..

19 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos įdiegimas gyventojams Akmenės rajone 2009-2013 m¹⁵

Metai	Paslaugos įdiegimas gyventojams, proc.				
	Miestuose daugiau kaip 1000 gyventojų	Miesteliuose daugiau kaip 500 gyventojų	Miesteliuose daugiau kaip 200 gyventojų	Miesteliuose mažiau nei 200 gyventojų	Teritorijoje
2009-2010	99	99	99	85	97
2010-2011	100	100	99	88	98
2011-2012	100	100	100	96	99
2012-2013	100	100	100	99	100

Valstybiname strateginiame atliekų tvarkymo plane numatyti tikslai dėl viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygio:

- › viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga turi būti teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamomo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje 2013 metais viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo teikiama 100 proc. gyventojų, tai yra tikslai dėl viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo Akmenės rajone pilnai įgyvendinti.

2.15 Komunalinių atliekų tvarkymo ir šalinimo įrenginiai bei pajegumai

2010 - 2013 metais Akmenės rajone buvo pilnai sukurta komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra atitinkanti VSATP reikalavimus.

20 lentelė. Akmenės rajono atliekų tvarkymo įrenginiai.

¹⁵ Apibendrinta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas Lietuvos savivaldybėse 2009-2010 m., 2010-2011 m., 2011-2012 m., 2012-2013 m.

Seniūnija	Adresas	Plotas	Pajėgumai, t/m	Būties pavojingų atliekų priėmimo punkto pajėgumai, t/m	Esama būklė
ATLIEKŲ PRIĒMIMO PUNKTAI					
Akmenės rajono APP	Eibučių g., Naujoji Akmenė	sklypo plotas 1697 kv. m	700	10	Eksplotuojama nuo 2007 m, praplėsta i DGASA ir eksplotuojama nuo 2013 m.
Akmenės seniūnijos APP	Klykolių g., Akmenė	sklypo plotas 1049 kv. m	500		Eksplotuojama nuo 2007
Kruopių seniūnijos APP	Žagarės g., Kruopai	sklypo plotas 858 kv. m	500		Eksplotuojama nuo 2007 m.
Papilės seniūnijos APP	Pergalės g. 42B, Papilė	sklypo plotas 840 kv. m	500		Eksplotuojama nuo 2007 m.
Ventos seniūnijos APP	Miško g., Venta	sklypo plotas 958 kv. m	500		Eksplotuojama nuo 2007 m.
DIDELIŲ GABARITŲ ATLIEKŲ SURINKIMO AIKŠTELĖ					
Akmenės rajono DGASA	Eibučių g., Naujoji Akmenė	aikštelės plotas 1696 kv. m.	510		Eksplotuojama nuo 2013 II ketvirčio
ŽALIUJŲ ATLIEKŲ KOMPOSTAVIMO AIKŠTELĖ					
Akmenės rajone surinktos žaliosios atliekos panaudojamos kaip struktūrinė medžiaga kompostuojant nuotekų valymo dumblą.					
ŠIAULIŲ REGIONO NEPAVOJINGŲ ATLIEKŲ SĄVARTYNAS					
Šiaulių kaimiškoji sen.	Jurgeliškių k. 9 (buvęs - Aukštrakių)	teritorijos plotas-21, 22 ha; 4 sąvartyno sekcijų bendras plotas 11,7 ha	2 mln. kub. m		Eksplotuojamas nuo 2007

2.15.1 Regioninis sąvartynas

Visos surinktos likusios po pirminio rūšiavimo komunalinės atliekos yra šalinamos Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne, esančiame Jurgeliškių k. 9 (buvęs Aukštrakių), Šiaulių kaimiškoji

sen., Šiaulių r., 3 km atstumu nuo kelio Šiauliai-Gruzdžiai, 5 km atstumu į šiaurės vakarus nuo Šiaulių miesto ribos.

Už mišrių komunalinių atliekų priemimą į regioninį sąvartyną pilnai atsakingas ŠRATC.

21 lentelė. Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno Jurgeliškių k. 9 (buvei - Aukštrakių) projekiniai parametrai.

Sekcija	Kaupo dugno plotas, ha	Projektinė talpa, m ³	Eksplotacijos trukmė, metais
I (užpildyta)	4,1	510 400	~5
II	2,6	390 300	~4
III	3,0	521 800	~6
IV	2,0	490 100	~6
Uždengimas	-	87 400	-
Viso	11,7	2 000 000	~21

Nuo 2010 m. įgyvendinamas projektas (projekto vykdytojas ne ŠRATC) „Šiaulių regiono Aukštrakių sąvartyno išskiriamų dujų surinkimo ir utilizavimo sistemos statyba“, kuris vykdomas dviem etapais:

- › I etapas – sąvartyno išskiriamų dujų surinkimo ir utilizavimo sistema. Šio etapo metu pakloti biodujų surinkimo vamzdžiai (viso paklota 13 atskirų perforuotų dujų surinkimo gijų). Biodujų surinkimui įrengti kolektoriai su kolektorinėmis sistemomis. Įrengta dujopūtė ir biodujų deginimo žvakė, kuri naudojama avariniam ir pradiniam (kol sąvartyne nepradės išskirkirti pakankami kiekiai dujų, tinkamų gaminti naudingą energiją) dujų deginimui. Biodujų deginimo žvakės naumas 350 nm³/val.
- › II etapas – kogeneracinės jégainės įrengimas. Ateityje planuojama sąvartyno biodujas panaudoti elektros ir šiluminės energijos gamybai, jas deginant kogeneracinėje jégainėje.

2.15.2 Mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai (MBA)

Įgyvendinant Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis ir ES lėšomis finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, planuojama, kad esamo Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje iki 2016 m. pradės veikti mechaninio ir biologinio atliekų apdorojimo įrenginiai (MBA).

Planuojamo MBA įrenginio biologinio apdorojimo pajėgumas yra 20 tūkst. t per metus, t.y. Jame planuojama apdoroti tik tokį BSA kiekį, kad būtų užtikrintos sąvartyne šalinamų biologiškai skaidžių atliekų mažinimo užduotys. Mechaninio ir biologinio atliekų apdorojimo įrenginiuose bus tvarkomas Šiaulių regiono teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos. Tokiu būdu, nuo 2016 metų visos VATP ir Šiaulių regioniniame plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys bus įgyvendintos.

22 lentelė. Planuojamo MBA įrenginio naumas

Eil. Nr.	Įrenginio pavadinimas	Naumas
1.	Mechaninio rūšiavimo įrenginių naumas, t/h	25-30

2.	Metinis minimalus MBA įrenginio našumas, t/metus	50 000 – 100 000
3.	Biologinio apdorojimo įrenginių našumas, t/metus	Apie 20 000

Metinis minimalus MBA įrenginio našumas, dirbant 8 - 16 valandų per dieną, apie 50000 – 100000 t/metus. MBA įrenginiuose bus įrengiama supaprastinta 25-30 t/h mechaninio rūšiavimo linija ir 20000 t/m biologinio apdorojimo įrenginiai (uždaras intensyvus aerobinis apdorojimas), likusios po mechaninio biologinio apdorojimo atliekos bus šalinamos šalia esančiame sąvartyne.

Numatyta, kad atvežamas mišrių komunalinių atliekų srautas atliekų priėmimo zonoje (*atliekų priėmimo zonoje numatyti 2 atliekų konteineriai (ne mažesni kaip 30 m³), kuriuose gali būti pašalinamos rūšiavimo procesui netinkamos atliekos*) bus pakraunamas į padavimo-priėmimo liniją, kuria atliekos transportuojamos į maišelių praplėšęjį ir vėliau padalinamas į atitinkamas frakcijas. Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose atliekos bus padalijamos į tris pagrindinius srautus:

- › biologiškai skaidžių atliekų (BSA) frakcijos srautą;
- › lengvosios atliekų frakcijos srautą (atskirta lengva – plokščia (2D) atliekų frakcija);
- › sunkios atliekų frakcijos srautą (atskirta sunki – apvali (3D) atliekų frakcija);

Iš biologiškai skaidžios ir iš sunkios atliekų frakcijos magnetinio separatoriaus pagalba gali būti surenkti magnetiniai metalai. Atskirtos lengva ir sunki atliekų frakcijos surenktinos į konteinerius (po du konteinerius ne mažesnius kaip 30 m³ talpos lengvai ir sunkiai frakcijai). Atskirta BSA frakcija apdorojama biologinio apdorojimo įrenginiuose (biotuneliuose), užtikrinant, kad po biologinio apdorojimo atliekų vertė ir higienizacijos rodikliai atitiks ES ir LR teisės aktų reikalavimus. Biologinis apdorojimas bus vykdomas aerobinio stabilizavimo proceso pagrindu, kuris padalijamas į du etapus: intensyvųjį (procesas uždaras, su priverstine aeracija, proceso trukmė ne mažiau kaip 3 savaitės, užtikrinant atliekų higienizaciją) ir pasyvųjį (procesas atviras, trukmė ne mažiau kaip 8 savaitės).

Po biologinio apdorojimo įrenginio BSA frakcija galutinai stabilizuojama dengtoje aikštéléje. Po galutinio stabilizavimo iš stabilizuotos BSA frakcijos atskirta tam tikra frakcija – „stabilatas“ arba techninis kompostas. Jo panaudojimo galimybės priklausys nuo užterštumo ir kitų parametru bei tuo metu galiojančių teisės aktų reikalavimų. Bet kuriuo atveju ši frakcija galės būti naudojama sąvartyno ūkinėms reikmėms: perdengimui, uždengimui ir pan.

Planuojama, kad dalis mechaninio rūšiavimo įrenginių atskirtų BSA, kartu su sunkiaja frakcija, galės būti sudeginamos atliekų termofikacinėje jégainėje arba rasti kiti šalinimo būdai. Lengvoji atliekų frakcija turėtų būti panaudojama kietojo atgautojo kuro (KAK) gamybai arba vežama deginimui į atliekų deginimo įrenginius.

2.15.3 Laikinasis mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo įrenginys

Iki kol 2015 m. bus pastatytas MBA įrenginys, ŠRATC esamo Šiaulių regioninio atliekų sąvartyno teritorijoje, Jurgeliškių k. 9, Šiaulių raj. buvo svarstoma galimybė įrengti laikinąjį mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo įrenginį, tačiau teigiamas sprendimas dėl linijos įrengimo nebuvo priimtas.

2.16 Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo

Akmenės rajono savivaldybėje visi sąvartynai ir šiukšlynai uždaryti (žr. 23 lentelę).

23 lentelė. Senų savartynų (šiukslynu) uždarymas

Savartyno (šiukslyno) pavadinimas	Būklė	ŠRATC Projekto pavadinimas, kurio metu buvo vykdomas savartyno (šiukslyno) uždarymas
Kairiškių	uždarytas	Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projektas, pirmas etapas Finansuojama ES
Kivylių		
Kruopių		
Lebelių		
Trikšių		
Ventos		
Naujosios Akmenės		
Pašakarnių	uždarytas	Projekto kodas: VP3-3.2-AM-01-V-01-005; Projekto pavadinimas: "Šiaulių regiono senų savartynų ir šiukslynų uždarymas"; Sutarties pavadinimas: Šiaulių regiono 14 senų rajoninių savartynų uždarymas

24 lentelė. Senų rajoninių savartynų (šiukslynu) uždarymo finansavimas (litais)

Pavadinimas	Būklė	Adresas	Suma iš viso:	Tame skaičiuje uždarymo finansavimas pagal šaltinius		
				Sanglaudos fondo dalis	LR biudžeto dalis	Nuosavos lėšos
Akmenės rajonas			4.574.819,12	3.831.951,05	676.226,66	66.641,41
Naujosios Akmenės savartynas	uždarytas	Akmenės rajonas, Naujosios Akmenės miesto seniūnija, Naujoji Akmenė	2.477.755,24	2.104.600,20	371.400,04	1.755,00
Pašakarnių savartynas	uždarytas	Akmenės rajonas, Naujosios Akmenės kaimiškoji seniūnija, Pašakarnių km.	2.097.063,88	1.727.350,85	304.826,62	64.886,41

Akmenės rajone 2013 metais įgyvendintas VSATP nustatytas reikalavimas uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius savartynus.

2.17 Visuomenės informavimo ir švietimo priemonės atliekų tvarkymo klausimais

Kiekvienais metais ŠRATC, bendradarbiaudamas su savivaldybe, ir vykdydamas LR Valstybiniam atliekų tvarkymo plane nustatytas užduotis, vykdo švietimo programą – šviečia bei informuoja visuomenę apie Šiaulių regione esančią komunalinių atliekų surinkimo sistemą, atliekų prevenciją, gaminių pakartotinio naudojimo svarbą, atliekų turėtojų pareigas ir teises reikalauti

kokybiskos atliekų tvarkymo paslaugos. Visuomenė šviečiamama tikslinėmis švietimo ir informavimo priemonėmis: straipsniais vietinėje ir regioninėje spaudoje, rengiamuose TV ir radijo reportažuose, skelbimais savivaldybių seniūnijų skelbimų lentose, prie parduotuvių, daugiabučių namų susitikimuose su atliekų tvarkymo įmonių, švietimo įstaigų, bendruomenių atstovais ar vizitu į atliekų tvarkymo įrenginius metu, platinant leidinius (lankstinukus, skrajutes, knygeles), pavasarinių aplinkos švarinimo akcijų metu, ŠRATC internetinėje svetainėje www.sratc.lt, socialiniame tinkle Facebook. Plėtojant ekologinį švietimą labai svarbi koncepcija – sužinojau ir perdaviau žinias kitiems.

Visos informavimo priemonės parenkamos pagal tikslines grupes:

- › Šiaulių regiono gyventojai (ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai, jaunimas/studentai, privačių/daugiabučių namų gyventojai, vietinės bendruomenės);
- › Suinteresuoti ekonominiai ir socialiniai partneriai (savivaldybių atstovai, aplinkosauginės organizacijos, projektų vykdytojai, švietimo bei ugdymo įstaigos, verslininkai/Įmonių atstovai ir kitos institucijos).

Svarbu ne tik švesti plačiąją visuomenę, bet ir ugdyti specialistus, galinčius teikti informaciją, ir mokyti visuomenę atliekų tvarkymo klausimais, todėl aplinkosaugos specialistai turi dalyvauti paskaitose, seminaruose, konferencijose, diskusijose, kvalifikacijos kėlimo kursuose apie komunalinių atliekų keliamas problemas ir tvarkymo metodus.

Ženklus indėlis šviečiant Šiaulių regiono gyventojus dviejų viešųjų įstaigų – Vilniuje įsikūrusios „Darnaus vystymo iniciatyvos“ ir Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro 2012 – 2014 m. vykdytas ir iš dalies ES lėšomis finansuotas aplinkosauginis projektas „Kur keliauja atliekos? Sužinok ir papasakok!“. Projekto švietėjiška edukacinė veikla – seminarai, akcijos, konferencija, konkursas buvo orientuoti į dvi tikslines auditorijos grupes – pedagogus ir moksleivius. Projektu siekta ugdyti tikslinės auditorijos aplinkosauginį sąmoningumą ir skatinti juos pasirinkti aplinkai palankų gyvenimo būdą, šviečiant apie atliekų tvarkymą, su juo susijusias aplinkos problemas ir jų sprendimo būdus.

Aplinkosauginis projektas keliavo per visą Šiaulių regioną – Akmenės, Šiaulių, Joniškio, Pakruojo, Radviliškio, Kelmės rajono savivaldybių teritorijas bei Šiaulių miestą. Projekto tikslas pasiektas. Per praktines atliekų rūšiavimo užduotis (mokyta kaip teisingai rūšiuoti), improvizuotus apsipirkimus parduotuvėse (skatintas atsakingas vartojimas), supažindinimu su ekologiškų produktų ženklinimo ypatybėmis, mokinį dėmesys sutelktas į atliekų tvarkymo sistemą, problemas ir svarbą bei darnų gamtos ištaklių naudojimą, o mokytojams perduotos žinios ir dalomoji medžiaga ir gali būti pritaikoma ugdymo veikloje ir/ar naudojama kaip pagalbinė metodinė medžiaga organizuojant įvairius aplinkosauginius renginius.

2.18 Esamos situacijos apibendrinimas ir išvados

Akmenės rajono atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip yra įgyvendinamos Valstybiniai strateginiai atliekų tvarkymo plane bei Akmenės rajono ir Šiaulių regioniniame atliekų tvarkymo planuose nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Šis vertinimas pateiktas 24 lentelėje.

25 lentelė. Atliekų tvarkymo planuose iškelty uždavinių įgyvendinimo vertinimas

Eil. Nr.	VSATP punktas	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	2013 metais
1.	84.1 98.1	Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas	Iki 2009 m. užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumo principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamomo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.	Pilnai įgyvendinta. Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama 100 proc. gyventojų.
	98.2.1.2 98.2.1.3		Konteinerinių aikštelių žemės sklypų planų ir techninės dokumentacijos parengimas. Trūkstamų konteinerinių aikštelių įrengimas.	Įgyvendinta nepilnai.
Komentaras: Aikštelių techninė dokumentacija parengta B tipo aikšteliems (11 vnt.), kurios skirtos surinkti antrines žaliavas. Kitų antrinėms žaliajavoms surinkti (71 vnt.) bei mišrioms komunalinėms atliekoms surinkti konteinerinių aikštelių žemės sklypų planų ir techninės dokumentacijos parengimas nevykdomas.				
2.	84.2	Esamas sąvartynas	Ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sajungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose.	Įgyvendinta.
Komentaras: Mišrios komunalinės atliekos vežamos į Šiaulių regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną Šiaulių raj., Jurgeliškių k.9 (buves - Aukštrakių).				
3.	84.3	Seni sąvartynai	Iki 2011 m. pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus.	Įgyvendinta 2013 metais.
Komentaras: Įgyvendinant ES finansuojamą Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projekto pirmajį etapą uždaryti ir sutvarkyti mažieji sąvartynai: 6 mažieji sąvartynai (šiukšlynai) Akmenės rajone: Kairiškių, Kivylių, Kruopiu, Lebeliu, Trikšių, Ventos. Įgyvendinant projektą „Šiaulių regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“ uždaryti ir sutvarkyti (iki 2013 m.) 2 sąvartynai: Naujosios Akmenės ir Pašakarnių.				
4.	84.5	Atliekų perdirbimas ir panaudojimas	Iki 2013 m. paruošti perdirbti ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų; užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus.	Neįgyvendinta.
Komentaras: 2013 m. Perdirbta / panaudota 5 proc. komunalinių atliekų. Ateityje užduotis gali būti įgyvendinama Šiaulių regiono mastu, kuriant bendrą atliekų tvarkymo infrastruktūrą. ŠRATC įgyvendina ES finansuojamą projektą „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“.				

5.	98.4	Šalinimas tik apdorotų atliekų	Ne vėliau kaip nuo 2013 m. savartynuose šalinti tik apdorotas, t. y. išrūšiavus likusias, netinkamas perdirbtį ar kitaip naudoti, atliekas.	Neigvendinta.
Komentaras: Užduotis bus įgyvendinama Šiaulių regiono mastu, kuriant bendrą atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Dėl susikloščiusių aplinkybių planuoto mechaninio biologinio įrenginio Šiaulių regione iki 2015 metų nebus. 2013 metais gegužės mėnesį Aplinkos ministras patvirtino, kad skirs finansavimą mechaninio rūšiavimo įrenginiui, kuris atskirs BSA iš bendro mišrių komunalinių atliekų srauto ir vėliau bus perdibtos.				
6.	98.2.1 98.2.1.2 98.2.1.3	Antrinių žaliaivų surinkimas ir aikštelių plėtra	Parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas; gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliaivų surinkimo konteinerių aikštelię 800 gyventojų; gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliaivų surinkimo konteinerių aikštelię prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba išvažiavimo į juos.	Įgyvendinta nepilnai.
Komentaras: Akmenės rajone antrinių žaliaivų konteinerių aikštelių yra 89 (aikštelių sąrašas su adresais patalpintas ŠRATC tinklapyje), o įskaitant 5 atliekų priėmimo punktus ir 1 DGASA viso 94 aikštelių, kuriose gyventojai gali rūšiuoti atliekas, viena aikštelių tenka 221 gyventojui. Antrinėms žaliaivoms (stiklui, popierui, plastikui) surinkti naudojami 1,1 ir 1,6 m ³ (stiklui) 1,6 m ³ (popierui), 1,6 m ³ (plastikui) talpos konteineriai. Sodų ir garažų bendrijose antrinėms žaliaivoms surinkti konteinerių aikštelių neįrengtos - trūksta 19 aikštelių. Konteinerinių aikštelių poreikis paaiškės (bus patikslintas) Savivaldybei parengus/atnaujinus aikštelių schema. Laikoma, kad aukščiau nustatytos užduotys nepilnai įgyvendintos. Konteinerių aikštelių išdėstymo schema patvirtinta Administracijos direktoriaus 2010-08-31 įsakymu Nr. A-565.				
7.	98.3	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštélé (DGASA)	Iki 2009 m. užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldu, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinų atliekų, antrinių žaliaivų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštélé 50 tūkst. gyventojų, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus).	Įgyvendinta 2013 metais.
Komentaras: 2012 m. Akmenės rajone įrengta didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštélė, vietoje rajoninio APP esančio N. Akmenėje, Eibučių gatvėje. DGASA pradėta eksploatuoti 2013 II ketvirtyste.				
8.	101. 102. 4 priedas	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo savartynuose mažinimo užduotys. Akmenės rajono teritorijoje: ne daugiau kaip 2900 tonų - 2010 metams; 1900 tonų - 2013 m.	2010 metų ir 2013 metų nustatytos užduotys neigvendintos. Bus įgyvendinta Šiaulių regiono mastu.
Komentaras: Pašalintose mišriose komunaliniše atliekose visos biologiškai skaidžios atliekos sudarė apie 37 proc.. 2013 metais savartyne pašalinta virš 9 tūkst. mišrių komunalinių atliekų, tame skaičiuje apie 2,3 tūkst. tonų biologiškai skaidžių atliekų. Užduotis bus įgyvendinama Šiaulių regiono mastu, kuriant bendrą atliekų tvarkymo infrastruktūrą.				

9.	103. 104.1 106.2.2	Žaliųjų atliekų tvarkymas	<p>Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos turi būti perdirbamos arba kitaip naudojamos.</p> <p>„Žaliosios atliekos“, t. y. sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biologiškai skaidžios atliekos, turi būti surenkamos ir apdorojamos kompostavimo įrenginiuose. Turi būti skatinamas ir individualus „žaliųjų atliekų“ kompostavimas.</p> <p>Savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas.</p>	Užduotis igyvendinta.
----	--------------------------	---------------------------	---	-----------------------

Komentaras: 2012-2013 m. laikotarpiu Akmenės rajono gyventojams buvo išdalinta 600 litrų talpos 3445 kompostavimo dėžių. Vertinama, kad šiose dėžėse kasmet bus sukompostuojama 3100 tonų ir biologinių atliekų (biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos (šakos, lapai, žolė), namų ūkių maisto ir virtuvės atliekos) srautas.

Žaliosios biologiškai skaidžios atliekos Akmenės rajone surenkamos Akmenės rajono keturiuose APP ir vienoje DGASA, vežamos į nuotekų dumblo kompostavimo aikštelių ir naudojamos kaip struktūrinė medžiaga kompostuojant nuotekų valymo dumblą.

10.	99.	Specifinių komunalinių atliekų surinkimas	Specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu. Papildančių sistemų diegimas.	Igyvendinta.
Komentaras: Šias atliekas gyventojai privalo atskirti nuo kitų komunalinių atliekų. Didžiosios bei specifinės atliekos Akmenės rajone iš atliekų turėtojų surenkamos apvažiavimo būdu organizuojant 2 kartus (rudenį ir pavasarį) per metus (Atliekų surinkimo grafikai patalpinti ŠRATC tinklalapyje).				

26 lentelė. Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano igyvendinimo vertinimas, 2013 m.

Kriterijus	Akmenės rajonas	Būklė
Kiek gyventojų, gauna geros kokybės prieinamą viešąjį komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą (procentais)	100	Labai gera
Kiek įrengta Europos Sajungos reikalavimus atitinkančių regioninių sąvartynų, kokia sąvartynų statybų eiga	1	Labai gera
Kiek uždaryta aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančių sąvartynų	visi	Labai gera
Kiek perdirbta ar kitaip panaudota komunalinių atliekų (visų per metus susidariusių komunalinių atliekų (procentais)	5	Bloga
Biologiškai skaidžių atliekų šalinimas	2343	Bloga

3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMO PROGNOZĖS PLANUOJAMU LAIKOTARPIU (2014 -2020 M)

Šiame skyriuje pateikta Akmenės rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė paremta 2011 metų duomenimis apie gyventojų skaičių, bei statistiniuose duomenyse matomus gyventojų skaičiaus pokyčius (2.2 skyrius), kurių bendrosios tendencijos rodo vidutinišką 2,3 proc. metinį gyventojų skaičiaus mažėjimą. Gyventojų skaičiaus prognozių rezultatai pateikti sekančioje lentelėje.

27 lentelė. Gyventojų skaičiaus prognozė 2014-2020 metams

Akmenės rajono savivaldybė	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gyventojų skaičius mieste	11352	11091	10836	10587	10343	10105	11352
Gyventojų skaičius kaime	12103	11881	11664	11452	11245	11043	12103
Viso	23950	23456	22972	22500	22039	21588	21148
Gyventojų skaičiaus didėjimas/mažėjimas (mieste)	-2,3 %	-2,3 %	-2,3 %	-2,3 %	-2,3 %	-2,3 %	-2,3 %

Remiantis šiais skaičiavimais daroma prielaida, kad bendras gyventojų skaičius Akmenės rajone mažės.

Susidarančių atliekų kiekis 2014-2020 metais priklausys ne tik nuo gyventojų skaičiaus kitimo, bet ir ekonomikos augimo ir vartojimo pokyčių, prekių suvartojimo, bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kitų makroekonominėų rodiklių raida. Finansų ministerijos 2013 metų balandžio mėnesio duomenimis numatomas bendro vidaus produkto (toliau – BVP) augimas: 2014 metais – 3,4 proc., 2015 metais – 4,3 proc., o nuo 2016 metų – 4,0 proc..

Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas, Finansų ministerijos prognozuojamas BVP ir vartojimo kitimo tendencijas, numatomi trys ekonominio augimo scenarijai, nuo kurių priklausys komunalinių atliekų susidarymas Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje:

- › *mažo ekonominio augimo („pesimistinis“) scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu mažės 0,5 proc./gyv.;
- › *vidutinio ekonominio augimo („realistinis“) scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu kasmet didės 1 proc./gyv., palyginus su praėjusiais metais;
- › *didelio ekonominio augimo („optimistinis“) scenarijus*: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planuojamu laikotarpiu kasmet didės 2 proc./gyv., palyginus su praėjusiais metais.

Informacija apie prognozinius komunalinių atliekų susidarymo kiekius 2014-2020 m. pagal skirtingus ekonominio augimo scenarijus pateikta 27 lentelėje.

28 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė tonomis per metus

Augimo procentas/metai	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0,5%	9638	9553	9542	9531	9521	9511	9502	9493
1%		9600	9589	9578	9568	9558	9549	9540
2%		9695	9684	9673	9663	9653	9644	9635

Šiame plane, atsižvelgiant į VATP prognozes, laikoma, kad komunalinių atliekų susidarymo kiekis didės vidutiniškai 1 proc. per metus, tačiau atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus mažėjimą, bendras susidarančiu komunalinių atliekų kiekis išliks panašus.

29 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė (tonomis)

4 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014-2020 M.

Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2020 m. nustatyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintu Valstybiniu atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planu.

Plėtojant Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama taikyti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą:

- › Atliekų prevencija;
  - vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, taip sumažinant neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. 2014-2020 m. laikotarpiu Akmenės rajono savivaldybėje planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje.
- › Atliekų paruošimas naudoti pakartotinai;
  - 2014-2020 m. laikotarpiu Akmenės rajono savivaldybėje planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui.
- › Atliekų perdirbimas;
  - naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip mažinti gamtinių ir kitų ištaklių naudojimą.
- › Atliekų kitoks naudojimas;
  - naudoti atliekas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nurodytais būdais (išskyrus perdirbimą) ir taip mažinti atliekų keliamą pavoją aplinkai ir visuomenės sveikatai, gamtinių ir kitų ištaklių naudojimą, sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį.
- › Atliekų šalinimas;
  - Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip naudoti, leidžiama šalinti tik atliekų šalinimo įrenginiuose, įrengtuose ir eksplloatuojuamuose pagal teisės aktų reikalavimus.

Laikantis nustatytu atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, pirmiausia turi būti vengiama atliekų susidarymo ir taikomos kitos atliekų prevencijos priemonės, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

4.1 Komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė

Žemiau pateikta Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė.

Stiprybės
Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje įvesta vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą, kas igyvendino principą „teršėjas moka“.
Visos susidariusios komunalinės atliekos yra surenkamos ir sutvarkomas (paslauga teikiama 100 proc. savivaldybės teritorijos fizinių asmenų ir 100 proc. juridinių asmenų.)
Visos surinktos Akmenės rajone mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus

atitinkančiam regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne Jurgeliškių k.9 (buves - Aukštrakių), Šiaulių rajonas.
Akmenės rajone uždaryti ir rekultivuoti visi ES reikalavimų neatitinkantys sąvartynai.
Įdiegtas Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus atitinkantis antrinių žaliau surinkimo aikštelę, APP ir DGASA tinklas.
Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, didelių gabaritu, elektros ir elektroninės įrangos atliekos.
Vykdomas specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu.
Akmenės rajone įdiegtos papildančios sistemos.
Pradėtas įgyvendinti ES finansuojamas projektas Šiaulių regione biologiškai skaidžių atliekų ir antrinių žaliau tvarkymo infrastruktūrai sukurti.
Silpnybės
Neesant komunalinių atliekų apdorojimo įrenginių, didžioji dalis komunalinių atliekų (apie 95 proc. nuo susidarančių) patenka į sąvartyną.
Antrinių žaliau rūšiavimas kolektyviniais konteineriais neefektyvus.
Mažeja gyventojų rūšiuojamų antrinių žaliau kiekiai.
Esama vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina namuose rūšiuoti atliekas ir mažinti komunalinių atliekų susidarymo kiekius.
Gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas nėra užtikrinamas nacionaliniu mastu ir tai įtakoja antrinių žaliau surinkimo paslaugos teikimo kokybę.
Fizinių asmenų mokumas siekia 68 proc., o juridinių asmenų – 84 proc. (nuo išsiųstų mokėjimo pranešimų (su skola)).
Nepakankama atliekų apskaitos kontrolė - gamybos procesuose susidarančios atliekos dažnai patenka į mišrių komunalinių atliekų srautą ir tai didina bendrus komunalinių atliekų kiekius.
Esamu informavimo priemonių nepakanka visuomenės švietimui atliekų tvarkymo klausimais.
Galimybės
Sukūrus detalesnę vietinės rinkliavos / atliekų turėtojų duomenų bazę ir tikslinę atliekų apskaitą, galimybės tobulinti apmokestinimo už komunalinių atliekų tvarkymą sistemą, siekiant paskatinti gyventojus rūšiuoti antrines žaliavas, pakuočius atliekas ir žaliąjas atliekas.
ES finansinė parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai: didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėms, biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrai.
Pasirašomas sutartys su GIO dėl pakuočių atliekų surinkimo, bei gamintojų atsakomybės principo įgyvendinimas teigiamai įtakos šalinamų atliekų kiečio mažėjimui.
Nuo 2015 metų diegiamą konteinerių identifikavimo sistemą žymiai pagerins atliekų apskaitą ir tuo pačiu skatins gyventojus labiau rūšiuoti antrines žaliavas.
Diferencijuotos rinkliavos įvedimas skatins gyventojus rūšiuoti antrines žaliavas ar kitas specifines atliekas.
Grėsmės
Visuomenės aplinkosauginis samoningumas nebus pakankamas ir rūšiuotų atliekų kieciai auga nepakankamai, kad būtų užtikrintos komunalinių atliekų naudojimo užduotys.
Laiku nepastačius regioninio mechaninio apdorojimo įrenginio nebus laiku įvykdytos biologiškai skaidžių ir kitų atliekų tvarkymo užduotys.
Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, brangs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos ir reikės didinti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą dydį.

4.2 Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys 2014-2020 metų laikotarpiu

Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys 2014-2020 metų laikotarpiu yra:

- › sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kieki;
- › užtikrinti atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumo įgyvendinimą;
- › išplėtoti atskiro atliekų surinkimo sistemą;

- › užtikrinti visuotinę atliekų surinkimo paslaugą.

Siekiant sumažinti atliekų šalinimą sąvartynuose ir įgyvendinti atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumą, būtina sukurti reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, pradedant atskiro atliekų surinkimo priemonėmis, baigiant atliekų mechaninio biologinio apdorojimo, atskirai surinktų biologiškai skaidžių atliekų anaerobinio apdorojimo ir likusių po rūšiavimo, netinkamų perdirlbimui, atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiais.

4.3 Akmenės rajono savivaldybei nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintu Valstybiniu atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planu, nustatomos Akmenės rajono savivaldybės kiekybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (pateiktos 30 lentelėje).

30 lentelė. Valstybiname atliekų tvarkymo plane (planavimo laikotarpis 2014-2020 m.) nustatytių komunalinių atliekų tvarkymo užduotys

VATP punktas	Vatlybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d., Nr. 366, Paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Akmenės rajonui
Kiekybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys		
230.1.	- iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 procen ^{tu} savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos;	- iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinimą komunalinių atliekų kiekis neviršytų 3500 tonų; - iki 2016 metų perdirbtai ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 4300 tonų;
230.2.	- iki 2016 metų perdirbtai ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 procen ^{tu} komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);	- iki 2020 metų perdirbtai ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 6200 tonų komunalinių atliekų;
230.3.	- iki 2020 metų perdirbtai ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 procen ^{tu} komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);	
236.	- užtikrinti, kad savartynuose šalinamos komunalinės biologiskai skaidžios atliekos, neviršytų VATP numatytų užduočių (žr. 3 stulpelį)	
8 priedas		
230.4.	- užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbtai.	ne mažiau kaip 1900 tonų
Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir atskiro surinkimo sistemos plėtros užduotys		
239.1	- iki 2016 metų gyventojams ir kitiem asmenims (pvz., geliu parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokiu atliekų tvarkymą susidarymo vietoje.	Atnaujintoję konteinerių aikštelių išdėstymo schema numatyti tokiu konteinerių reikalangumą
239.2.	- iki 2016 metų įrengti mechaninio biologinio apdrojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamai ir apdrojama arba perduodama tolimesniam apdrojimui biologiskai skaidi atliekų dalis;	Regioniniai mechaniniai biologiniai apdrojimo įrenginiai
239.3.	- iki 2019 metų įdiegti atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą ir įrengti pakankamus pajegumus atskirai surinktų maisto/virtuvės atliekų apdrojimui.	- iki 2019 metų įdiegti atskira maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamajį surinkimą ir įrengti pakankamus pajegumus atskirai surinktoms maisto / virtuvės atliekoms apdrojoti
Atskiro atliekų surinkimo sistemos plėtros užduotys		
246.1.	- iki 2015 metų sausio 1 d. tunėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktų reikalavimams antrinių žaliavų surinkimui, jas atnaujinti;	- iki 2015 metų sausio 1 d. atnaujinti ir papildyti antrinių žaliavų konteinerių aikštelių išdėstymo schema
246.2.	- užtikrinti, kad būtu pastatyti specifiniai konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti (Akmenės rajone - ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikšteli	

VATP punktas	Vilystės atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d., Nr. 366 paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Akmenės rajonui
247.1.	800 gyventojų;	
	- iki 2016 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiaubčių namų rajonuose vidutinis aistumas iki antrinių žaliaivų surinkimo konteinerių aikštelėi būtų ne daugiau 150 metrų;	
247.2.	- iki 2018 metų užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiaubčių namų rajonuose vidutinis aistumas iki antrinių žaliaivų surinkimo konteinerių aikštelėi būtų ne daugiau 100 metrų;	
246.2.4.	- savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, garažų savininkų bendrijų teritorijoje irengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliaivų surinkimo konteinerių aikštei prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba ivažiavimo iūjos;	
246.3.	- pastatyti specialius konteinerius, skirtus antriniams žaliaivams surinkti viešosioms vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifiko susidaro daug antrinių žaliaivų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešiųjų renginių metu;	
246.4.	- jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba juo naudojimas ekonomiskai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliaivų surinkimas specialiais mašais, antrinių žaliaivų turėtojų apvažiavimas ar kita).	
248.1.	- užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelį gabaritų atliekų surinkimo aikštelię 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelių savivaldybės teritorijoje;	- užduotis įgyvendinti
248.2.	- ne mažiau kaip 2 kartus per metus užtikrinti didelį gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu;	- užtikrinti didelį gabaritų atliekų surinkimą mažiau kaip 2 kartus per metus;
249.	- savivaldybės turi užtikrinti būtyje susidarančiu pavojingiu atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamajį surinkimą ir tai, kad jų organizuojamoje atliekų tvarkymo sistemoje nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumulatorių atliekas;	- sutartyse su Gamintoju ir importuotoju asociacijomis nustatyti prievoles dėl šių atliekų surinkimo
250.	- savivaldybės turi užtikrinti pavojingų atliekų surinkimą didelį gabaritų atliekų surinkimo aikšteliése;	
251.	- Savivaldybės ne rečiau kaip 2 kartus per metus turi pateikti visiems gyventojams išsamia informaciją apie pavojingų atliekų tvarkymą ir šią informaciją skelbti savivaldybės interneto svetainėje;	
252.	- savivaldybės turi užtikrinti pavojingų atliekų surinkimą apvažiujant ne rečiau kaip 2 kartus per metus;	
253.	- savivaldybės, sudarydamos su gamintojais ir importuotojais, juo įsteigtomis	

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d. Nr. 366, paskelbta TAP 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Akmenės rajonui
	organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, turi siekti, kad pavojingųjų atliekų surautai, kuriuos techniniai ir organizaciniai požūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojo, išrengiant specialius konteinerius imonių, išstaigų ar organizacijų patalpose.	
245.8.	- savivaldybės, taikydamos įvairius atliekų surinkimo būdus ir priemones, privalo užtikrinti, kad jų valdomose komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, asmenims rūšiuojant atliekas, jų susidarymo vietoje, atskirai būtų surenkamos tekstilių atliekos	- iki 2015 metų sausio 1 d. atnaujintose antrinių žaliau konteinerių išdėstymo schemais numatyti šiu atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtra
272.1.	Pakuocią atliekų surinkimui ir tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad:	Nustatyti kiekybines pakuočių surinkimo užduotis sutartyse su GIO iki 2015 metų:
272.2.1	1) būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės salygos kasmet surinkti ir panaudoti ne mažiau kaip 60 procentų pakuočių atlieku, skaičiuojant pagal patiekų vidaus rinkai pakuočių kiekį;	- popieriaus PA - 6 kg/ gyventojui per metus;
272.2.2	2) būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės salygos kasmet surinkti ir perdirbti (išvežti / eksportuoti perdirbtį) 55-80 proc. pakuočių atlieku, skaičiuojant pagal patieką vidaus rinkai pakuočių kiekį, atitinkamai pagal šias pakuočių medžiagas:	- plastiko PA - 7 kg/ gyventojui per metus;
272.2.3	- stiklo PA - 5 kg/ gyventojui per metus;	- metalinės PA - 0,5 kg/ gyventojui per metus;
272.2.4	- stikliniu – ne mažiau kaip 60 proc.;	
272.2.5	- popieriniu ir kartoniniu – ne mažiau kaip 22,5 proc., skaičiuojant tik medžiaga, kuri vėl perdirbama į plastiką;	iki 2020 metų surenkamų pakuočių kiekis turi būti ne mažesnis kaip:
	- plastikiniu – ne mažiau kaip 50 proc.;	- popieriaus PA - 8 kg/ gyventojui per metus;
	- metaliniu – ne mažiau kaip 15 proc.	- plastiko PA - 9 kg/ gyventojui per metus;
		- stiklo PA - 6 kg/ gyventojui per metus;
		- metalinės PA - 1 kg/ gyventojui per metus;
254.	Visuotinės komunalinių atliekų tvarkymo gyventojams paslaugos užtikrinimas	
255.	Savivaldybės iki 2016 m. privalo užtikrinti, kad visiems jos teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams būtų sudarytos salygos naudotis viešaja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.	Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumui, kokybei ir prieinamumui užtikrinti savivaldybės turi imtis šių priemonių:
255.1.	- registruoti komunalinių atliekų turėtojus;	- nustatyti vietinę rinklhavą už komunalinių atliekų tvarkymą ir (ar) sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos sutartis su visais nekilnojamojo turto objektų savininkais arba jų igaliotais atstovais;
255.2.	- visiems savivaldybės teritorijoje esantiems atliekų turėtojams sudaryti salygas naudotis viešaja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, atitinkančia minimalius kokybės reikalavimus, kurios nustato Aplinkos ministerija;	- pagal galimybės komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą organizuoti kuriant
255.3.		
255.4.		

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas (patvirtinta LRV 2014 m. balandžio 16d, Nr. 366 paskelbta TAR 2014-04-30 i. k. 2014-04989)	Kiekybinė užduotis Akmenės rajonui
	regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, kooperuojantis 2 ar daugiau savivaldybių. Išlaidos už komunalinių atliekų tvarkymą negali viršyti 1 procento disponuojamų namų ūkio pajamų.	

4.4 Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės 2014-2020 metais

Vadovaujantis LR Vyriausybės patvirtintame Valstybiname atliekų tvarkymo plane tikslais bei Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planu nustatomi šie Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo 2014-2020 m. tikslai ir uždaviniai:

1 tikslas. Siekti, kad komunalinių atliekų susidarymas savivaldybėje augtų lėčiau, o susidarančių atliekų kiekis neviršytų Europos Sąjungos valstybių narių vidurkio:

- › tobulinti atliekų tvarkymo srities teisés aktus;
- › didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti savivaldybių darbuotojų kvalifikaciją atliekų prevencijos srityje.

2 tikslas. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį, plėtojant racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą:

- › sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus;
- › plėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas.

3 tikslas. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamą atliekų tvarkymo sistemą. Šiam tikslui įgyvendinti numatomas uždavinys:

- › užtikrinti, kad visiems atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešaja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.

4 tikslas. Efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo užduočių vykdymo kontrolę bei tobulinti atliekų susidarymo bei tvarkymo apskaitos sistemą. Šiam tikslui įgyvendinti numatomi uždaviniai:

- › tobulinti atliekų tvarkymo užduočių įvertinimo teisinį reguliavimą ir stiprinti atliekų tvarkymo metodinę bazę;
- › tobulinti atliekų tvarkymo sistemų efektyvumo ir duomenų patikimumo vertinimą;
- › griežtinti atsakomybę ir atskaitomybę už atliekų tvarkymą;
- › stiprinti gamintojų ir importuotojų bei jų organizacijų veiklos kontrolę.

5 tikslas. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje. Šiam tikslui įgyvendinti numatomi tokie uždaviniai:

- › didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje;
- › tobulinti savivaldybės institucijų darbuotojų kompetenciją atliekų tvarkymo klausimais.

4.5 Atliekų naudojimo ir perdirbimo užduotys

Pagrindinis dėmesys planavimo laikotarpiu yra skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo pakartotiniams naudojimui bei perdirbimo skatinimui. Šią tikslų siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones didinant atskirai surenkančius ir perdirbamus atliekų kiekius, bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

Žemiau esančioje lentelėje pateiktas Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2014-2020 metų atliekų naudojimo ir perdirbimo kiekybinės užduotys remiantis Valstybiniu atliekų tvarkymo planu.

31 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai pagal atliekų tvarkymo būdą Akmenės rajone bei Šiaulių regione 2014-2020 m., tonomis.

Komunalinių atliekų srautas	Atliekų tvarkymo būdas	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Susidarančių komunalinių atliekų kiekis, tonomis									
		9638	9600	9589	9578	9568	9558	9549	9540
Atskirai surenkamos atliekos, tonomis									
Žaliasios atliekos	Kompostavimas	729	735	741	747	753	758	764	771
	Procentai	25,03%	25,12%	25,15%	25,18%	25,21%	25,24%	25,27%	25,30%
Antrinės žaliavos, tame tarpe:	Perdirbimas	432	443	455	467	479	492	505	518
	Procentai	11,91%	12,38%	12,84%	13,32%	13,81%	14,33%	14,87%	15,43%
Plastikų atliekos, išskaitant PPA	Perdirbimas	163	167	171	176	180	185	190	195
	Procentai	12,91%	13,23%	13,52%	13,81%	14,12%	14,43%	14,75%	15,07%
Popieriaus/kartoно atliekos, išskaitant PPA	Perdirbimas	146	150	153	157	161	165	170	174
	Procentai	10,09%	10,38%	10,66%	10,94%	11,23%	11,53%	11,84%	12,15%
Stiklo atliekos, išskaitant PPA	Perdirbimas	113	116	119	122	126	129	132	136
	Procentai	15,01%	15,88%	16,77%	17,72%	18,75%	19,84%	21,02%	22,29%
Metalo atliekos, išskaitant PPA	Perdirbimas	11	11	11	12	12	12	13	13
	Procentai	2,25%	2,33%	2,41%	2,49%	2,57%	2,66%	2,75%	2,84%
EEĮ atliekos	Perdirbimas/naudojimas	13	48	70	92	90	88	86	85
	Procentai	3,37%	12,47%	18,35%	23,98%	23,52%	23,06%	22,61%	22,17%
Naudotos padangos	Perdirbimas/naudojimas	94	94	95	95	95	95	96	96
	Procentai	108,37%	109,12%	109,57 %	110,03%	110,47 %	110,92%	111,36 %	111,80 %
Atskiras maisto atliekų surinkimas	Kompostavimas, aerobinis pūdymas						455	459	463
I mechaninio apdorojimo įrenginius nukreipiamos mišrios komunalinės atliekos, tonomis									
Mišrios komunalinės atliekos	Apdorojimas				7934	7906	7423	7392	7361
	Procentai				82,83%	82,63%	77,66%	77,41%	77,16%
Atskirtos mechaninio apdorojimo įrenginyje antrinės žaliavos, biologiškai skaidžios atliekos, tonomis									
Antrinės žaliavos, tame tarpe:	Naudojimas/Perdirbimas				1378	1367	1355	1344	1332
Plastikų atliekos	Naudojimas / Perdirbimas				506	506	506	506	507

<i>Popieriaus/karto atliekos</i>	<i>Naudojimas/Perdirbimas</i>				512	510	507	505	503
<i>Stiklo atliekos</i>	<i>Perdirbimas</i>				227	218	208	199	190
<i>Metalo atliekos</i>	<i>Perdirbimas</i>				133	133	133	133	133
<i>Biologiškai skaidžios atliekos</i>	<i>kompostavimas</i>				2986	2992	2634	2637	2640
Į atliekų deginimo, išgaunant energiją, įrenginius patenkančios komunalinės atliekos, tonomis									
<i>Kietasis atgautasis kuras (KAK)</i>	<i>Naudojimas</i>				1435	1427	1419	1412	1404
	<i>Procentai</i>				18,08%	18,05%	19,12%	19,09%	19,07%
Į atliekų šalinimo įrenginius (sąvartyną) patenkančios komunalinės atliekos, tonomis									
<i>Naudojimui netinkamos atliekos</i>	<i>Šalinimas</i>	8128	8037	7985	2135	2121	2015	2000	1985
	<i>Procentai</i>	84,33%	83,72%	83,27%	22,29%	22,17%	21,09%	20,95%	20,81%

32 lentelė. Valstybinio atliekų plano įgyvendinimas Akmenės rajono savivaldybėje 2014 - 2020 metais

Viso susidaro	Metai	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Komunalinių atliekų kiekis, tonomis		9638	9600	9589	9578	9568	9558	9549
iki 2020 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 procentų savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus	procenatais				23%	22%	21%	21%
BSA šalinimas 2014 - 2015 metais ne daugiau kaip 2908 tonos/metus	tonos	3908	3844	3849				
BSA šalinimas -2016 - 2017 metais ne daugiau kaip 2617 tonos/metus	tonos				771	772		
BSA šalinimas -2018 - 2019 metais ne daugiau kaip 2326 tonos/metus	tonos						682	682
BSA šalinimas - nuo 2020 metų ne daugiau kaip 2035 tonos/metus	tonos							682
užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kieki) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti	tonos	11%	11%	12%	83%	83%	83%	84%

4.5.1 Atliekų tvarkymo infrastruktūros įrengimas

Esamos infrastruktūros geros būklės palaikymas, eksploatavimas.

Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje susidariusioms atliekoms tvarkyti yra eksploatuojami keturi seniūnijų atliekų priėmimo punktai, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė, žaliosios atliekos yra tvarkomos jas kompostuojant kartu su nuotekų dumblu. Atliekos šalinamos Šiaulių regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne. Akmenės rajone vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra.

Atliekų priėmimo punktuose nėra darbuotojo, kuris tikrintų iš gyventojų atvežtas atliekas, nuolat prižiūrėtų tinkamą pristatomą atliekų išrūšiavimą, todėl pasitaiko, kad APP tampa šiukslynais ir vieta, kur ne tik gyventojai bet ir įmonės gali nemokamai atsikratyti atliekomis. Geresnė APP tvarkos kontrolė pagerintų šiuo metu eksploatuojamą APP būklę, taip išsaugant jau sukurtą atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Tuo tikslu perspektyvoje numatomas darbo vietų įkūrimas. Dėl susidarančio pakankamai didelio komunalinių atliekų kiekiei reikia praplėsti Ventos ir Akmenės atliekų priėmimo punktus.

Remiantis aukšiau išdėstytais argumentais: *Akmenės rajono savivaldybė turi priimti sprendimą dėl Atliekų priėmimo punktų Ventoje ir Akmenėje praplėtimo.*

Planuojamas Šiaulių regiono MBA įrenginys.

Tikimasi, kad 2014-2020 metų vykdymo laikotarpiu Šiaulių regione bus pradėtas eksploatuoti regioninis mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginys. MBA įrenginio veikimo pradžia numatyta 2015 m. rugpjūčio pabaigoje. Šiuo įrenginiu pajegumai pilnai leis pasiekti VATP užduotis.

Svarstomas mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijos kartu su perkrovimo stotimi įrengimas

Siekdama įgyvendinti valstybinio plano užduotis savivaldybė savarankiškai savo teritorijoje gali įrengti komunalinių atliekų apdorojimo ar tvarkymo įrangą (mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijos kartu su perkrovimo stotimi).

Tuo tikslu savivaldybė turi: *priimti sprendimą dėl mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijos kartu su perkrovimo stotimi įrengimo reikalingumo.*

Priimti sprendimai turi būti priderinti prie regioninės atliekų tvarkymo sistemos.

Investicijos į tokį įrenginių statybą yra pateiktos pagal vidutines analogiškų atliekų apdorojimo įrenginių kainas.

33 lentelė. Planuojamos investicijos į Akmenės rajono savivaldybės mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo liniją kartu su perkrovimo stotimi įrenginius

Investicijos, bendros, LT	6,036,417.4
Investicijos į įrangą, LT	5,179,200.0
Investicijos į statybą, LT	857,217.4
Tvarkomų atliekų kiekis, tonomis per metus	7,937.2
Atrenkamos antrines žaliavos, procentais nuo patenkančių į apdorojimo įrenginius antrinių žaliavų kiekiei, procentais	40

Žemiau esančioje lentelėje pateikiama tokį Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų apdorojimo įrenginių ekonominiai - finansiniai paskaičiavimai.

34 lentelė. Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų apdorojimo įrenginių ekonominiai - finansiniai paskaičiavimai

Susidaro iš viso komunalinių atliekų, tonomis per metus	9,042.92
Namudinis kompostavimas, tonomis per metus	627.58
Atskiras antrinių žaliaivų surinkimas, tonomis per metus	478.14
Mišrių komunalinių atliekų surinkimo kaštai, LT/tona	0.00
Akmenės atliekų apdorojimo įrenginiuose tvarkomų atliekų kiekis, tonomis per metus	7,937.20
Akmenės atliekų apdorojimo įrenginių eksploataciniai kaštai, Lt/tona	165.92
Eksplataciniai kaštai per metus, Lt/metus	1,316,918.43
Antrinių žaliaivų išgavimas, tonomis per metus	1,195
Antrinių žaliaivų pardavimo kaina (vidutinė), Lt/tona	150.00
Pajamos už antrines žaliaivas	179,259.41
Rezultatas	1,137,659.02
Pervežamos likusios po apdorojimo atliekos į Šiaulių MBA ar savartyną, tonos per metus	6,742.14
Pervežimo kaina Lt/tona (su PS)	49.04
Viso pervežimo kastai Lt/metus	330,614.27
Viso kaštai (be surinkimo ir „vartų mokesčio“)	1,468,273.29
Viso kaštai (be surinkimo ir „vartų mokesčio“) Lt/tona	162.37

Skaičiavimai rodo, kad pastačius Akmenės rajono savivaldybės mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo liniją kartu su perkrovimo stotimi, komunalinių atliekų tvarkymo kaina vienai tonai padidės apie 162 Lt tonai, arba vidutiniškai 56 Lt vienam gyventojui per metus. Taip pat reikia atsižvelgti į tai, kad šiuose skaičiavimuose pateiktos investicijos yra vidutinės, atlikus techninį projektą investicijos gali sumažėti, tuo pačiu sumažėjant vienos tonos apdorojimo kainai, tačiau nedidelį atliekų apdorojimo įrenginių statyba neatsiperka.

Rekomenduojama visas Šiaulių regione susidarančias komunalines atliekas tvarkyti centralizuotai, tai yra išlaikyti regioninį principą.

4.5.2 Antrinių žaliavų tvarkymas

Planuojam sutvarkyti antrinių žaliaivų ir pakuočių atliekų kiekiai, ivertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones, 2014-2020 metų laikotarpiu pateikti žemiau esančioje lentelėje. Planuojama, kad surenkom antrinių žaliaivų ir pakuočių atliekų kiekiai kiekvienais metais didės 3 procentais.

35 lentelė. Antrinių žaliavų tame tarpe ir pakuotės atliekų surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinimus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.

Kiekis, surinktas antrinių žaliavų konteineriuose	96	97	99	100	102	103	105
Kiekis, surinktas atliekų priėmimo punktuose	8	8	8	9	9	9	9
Kiekis, surinktas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje	3	2	2	2	2	2	2
Pakuocių atliekų surinkimas iš individualių namų	337	347	357	368	379	390	402
Kiekis perdirbtas MBA	0	0	1378	1367	1355	1344	1332
Kiekis patenkantis į KAK	0	0	1358	1355	1352	1349	1346
Viso:	443	455	3203	3201	3199	3198	3197
	11,35%	11,70%	82,77%	83,12%	83,47%	83,83%	84,19%

35 lentelėje nurodytoms kiekybinėms užduotims pasiekti savivaldybė turi prisiimti įsipareigojimus ir vykdyti šiame plane numatytas užduotis.

Atsižvelgiant į tai, kad Akmenės rajone infrastruktūra yra pilnai sukurta, siekiant įgyvendinti šiame plane nurodytus tikslus (kiekius) didesnis dėmesys turi būti skiriamas visuomenės informavimui ir švietimui bei taikant ekonominius svertus (diferencijuotos įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą įvedimas). Visuomenės informavimo ir švietimo užduotis savivaldybė turi pavesti vykdyti komunalinių atliekų surinkėjams, kitiems atliekų tvarkytojams bei GIA, įtraukiant šiuos reikalavimus į sutartis su atliekų tvarkytojais.

Pakuotės atliekų atskiro surinkimo vystymas ir organizavimas

Siekiant įvykdyti pakuotės atliekų tvarkymo užduotis ŠRATC turi:

- › organizuoti pakuotės ir stiklo atliekoms surinkti skirtų konteinerių išdalinių, (trūkstamas konteinerių skaičius - 7200 konteineriai).
- › Pasirašyti atnaujintą sutartį su gamintojų ir importuotojų asociacijomis. Sutartyje turi būti įtrauktos užduotys nurodytos žemiau esančioje lentelėje.

36 lentelė. Užduotys ir terminai įtraukiami atnaujintoje sutartyje su GIA.

Iki 2015 metų	Iki 2020 metų
GIO lėšomis aprūpinti individualių namų savininkus pakuotės atliekų surinkimo konteineriais (7200 vnt.)	GIO lėšomis nuolat atnaujinti susidėvėjusius pakuotės atliekoms surinkti skirtus konteinerius, naujais konteineriais aprūpinti naujų individualių namų savininkus
Surenkamų pakuotės atliekų kiekis turi būti ne mažesnis kaip:	
Popieriaus PA - 6 kg/gyventojui per metus; Plastiko PA - 7 kg/gyventojui per metus; Stiklo PA - 5 kg/gyventojui per metus; Metalinės PA - 0,5 kg/gyventojui per metus;	Popieriaus PA - 8 kg/gyventojui per metus; Plastiko PA - 9 kg/gyventojui per metus; Stiklo PA - 6 kg/gyventojui per metus; Metalinės PA - 1 kg/gyventojui per metus;

Parenkant PPA surinkėjų savivaldybė kartu su kitomis Šiaulių regiono savivaldybėmis bei ŠRATC turi priimti sprendimą dėl PPA surinkėjų skaičiaus regione.

Ivertinus 2014-2015 metais surenkamus PA kiekius, ŠRATC kartu su Akmenės rajono savivaldybe, turi patikslinti PA surinkimo užduotis 2016 - 2020 metams *gamintojų ir importuotojų organizacijoms* tam, kad būtų surenkami realūs šių atliekų kiekiei ir įgyvendintos šio plano užduotys.

Antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemas atnaujinimas iki 2015 metų. Reikalavimai schemas atnaujinimui išdėstyti žemiau esančioje lentelėje.

37 lentelė. Reikalavimai schemas atnaujinimui.

Iki 2015 sausio 1 d.
daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelię 800 gyventojų
daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 metrų (rekomenduojamas atstumas)
numatyti tekstilės atliekoms surinkti skirtus konteinerius praplečiant antrinių žaliavų aikštèles
įvertinti esamas ir numatyti naujas aikštèles antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose
įvertinti esamas ir numatyti naujas aikštèles skirtas antrinėms žaliavoms surinkti gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose
sodų ir garažų bendrijose įvertinti kiekvienos trūkstamos aikšteliés (šiuo metu žinomas aikštelių trūkumas yra 19) tikslingumą ir patikslinti trūkstamų aikštelių skaičių sodų ir garažų bendrijose

Schemoje nurodytomis esamomis ir numatytomis aikšteliems turi būti parengti techniniai projektai, vėliau aikštélës privalo būti įrengtos, jose pastatyti konteineriai.

2016-2020 metais savivaldybė turi atsižvelgti į galimus teisės aktų pakeitimus ir pagal poreikių atnaujinti konteinerinių aikštelių schemas bei konteinerių, skirtų antrinių žaliavų surinkimui, kiekj.

4.5.3 Biologiškai skaidžių, tame tarpe žaliųjų atliekų bei maisto atliekų, tvarkymas

Planuojami sutvarkyti biologiškai skaidžių atliekų kiekiei 2014-2020 metų laikotarpiu pateikti žemiau esančioje lentelėje.

38 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų tame tarpe ir maisto (virtuvės) sutvarkymas/surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir įgyvendinus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.

Komunalinių atliekų srautas	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Biologiškai skaidžių atliekų sutvarkymas, tonomis								
Kiekis, sukompostuotas kompostavimo dėžėse (namudinis kompostavimas)	504	509	514	519	524	530	535	540
Kiekis, sukompostuotas kartu su nuotekų dumblu	40	100	103	106	109	113	116	119
Maisto (virtuvės) atliekų kiekis, surinktas						455	459	463

konteineriais								
Kiekis, atskirtas ir su kompostuotas MBA įrenginiuose				3083	3087	2727	2728	2729
Viso:	544	609	617	3708	3721	3824	3838	3851
	12,22%	13,68%	13,82%	82,79%	82,82%	84,87%	84,91%	84,95%

Dalis Akmenės rajone susidarančių biologiškai skaidžių atliekų bus kompostuojamos ju susidarymo vietoje. Iš esmės tai gali atlikti beveik visi privatūs namų ūkiai, turintys nuosavą sklypą su sodo. Skaičiuojama, kad 100 m² sodo užtenka 1 m² ploto kompostavimo vietas.

Trūkstamas žaliųjų (maisto) atliekų konteinerių ir biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo dėžių skaičius Akmenės rajone pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

	Akmenės rajono savivaldybės teritorija
Konteinerių kiekis maisto atliekoms, vnt.	71
Konteinerių kiekis biologiškai skaidžioms atliekoms, vnt.	209

Individualus biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas leis vidutiniškai sumažinti patenkančių biologiškai skaidžių atliekų apie 800 tonų per metus. Kompostavimui tinkta visos augalinės atliekos iš sodo ir daržo (šakos, žolė, lapai) bei augalinės kilmės maisto ruošimo atliekos. Dėl higienos sumetimų namų sąlygomis draudžiama kompostuoti mėsą ir virtą maistą. Taip pat, namudiniams kompostavimui netinka gyvos šaknys bei daigios sėklės, kadangi dėl pakankamai žemos temperatūros jos pilnai nesuyra. Iprastas vieno namų ūkio kompostavimo našumas siekia 0,5 - 1 m³.

Technologiskai namudinis kompostavimas yra labai nesudėtingas: virtuvės ir sodo atliekos yra patalpinamos į medinę ar plastmasinę kompostavimo talpą ar aptvarą. Šakos ir krūmai turi būti susmulkinti. Maždaug kartą per metus kompostavimo talpa/aptvaras yra ištuštinamas ir kompostas yra persijojamas. Likusi neatsisijojusi dalis gražinama atgal į komposterį kompostavimui kitiams metams. Tokiu būdu gaunama 350 - 450 kg/t patalpintos medžiagos aukštos kokybės komposto, pasižyminčio mažu teršalų kiekiu (pvz. sunkiųjų metalų ar kt. pavojingų cheminių junginių).

Įmonės, kurios užsiima gatvių, parkų ir kitų žaliųjų zonų priežiūra, bei kitos įmonės, kurių veikloje susidaro tokios atliekos, susidarančias žaliašias atliekas šalina nuotekų dumblo kompostavimo aikštelėje, arba tokios įmonės įsirengia aplinkosauginius reikalavimus atitinkančius kompostavimo įrenginius, arba naudojasi kitų įmonių kompostavimo įrenginiais. Sąnaudos, tenkančios šių atliekų tvarkymui, yra įtraukiama į šių įmonių paslaugų įkainius.

Sklandus ir nenetrūkstamas esamos atliekų tvarkymo infrastruktūros eksplloatavimas
Akmenės rajone biologiškai skaidžios, tame tarpe žaliosios atliekos tvarkomos, naudojant esamą rajoninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą: APP, DGASA, nuotekų dumblo aikštelė (žaliųjų atliekų kompostavimas). Savivaldybė kartu su ŠRATC ir UAB „Akmenės Vandenys“ turi užtikrinti sklandų šių įrenginių darbo organizavimą.

Žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas iki 2015 metų

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- › *Taikant skatinimo priemones, gyventojams/sodų bendrijoms įrengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis.*

Žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas iki 2020 metų

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- › *Taikyti skatinimo priemones, gyventojams/sodų bendrijoms įrengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis.*

Sios užduoties įgyvendinimas turi būti pavestas komunalinių atliekų tvarkytojui, papildant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos sutartį.

Maisto atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- › *Kartu su kitomis regiono savivaldybėmis bei ŠRATC regiono mastu parengti Galimybų studiją, kurioje turi būti techninis ir ekonominis tokios maisto atliekų surinkimo sistemos įdiegimo įvertinimas.*
- › *Savarankiškai arba su kita savivaldybe ar viso regiono mastu parengti techninių projektų arba pirkimo dokumentus tokiai įrenginių statybai.*
- › *Savarankiškai arba su kita savivaldybe ar viso regiono mastu paskelbti konkursą įrenginių statybai bei maisto atliekų surinkimui.*
- › *Iki 2019 metų pradėti atskiro maisto atliekų surinkimą.*

Reikia atkreipti dėmesį, kad atskiro maisto atliekų surinkimo prievolė yra nustatyta pačiomis įmonėms (viešojo maitinimo ir kitos įstaigos). Atskiras biologiškai skaidžių atliekų surinkimas iš gyventojų yra problemiškas dėl sekančių priežasčių: atskirų kontenerių daugiaubčių namų kvartaluose išdėstyti; surenkaus atliekų kokybė (užterštumas kitomis atliekomis); didelė atskiro atliekų surinkimo kaina; maža tikimybė surinkti reikalaujamą biologiškai skaidžių atliekų kiekį, ypač ne miesto teritorijoje, o surinkus - dar labiau padidėjė transportavimo kaštai; higieninės aplinkos problemas.

Optimaliausias variantas įdiegti atskirą biologiškai skaidžių atliekų surinkimą, ypatingai iš vietų, kur tokiai atliekų susidaro didesni kiekiei, yra apjungti įmonių diegiamas biologiškai skaidžių atliekų (maisto atliekų) tvarkymo sistemas kartu su galimu atskiru biologiškai skaidžių atliekų surinkimu iš gyventojų, tvarkymo kaštus dengiant (pilnai ar dalinai) privačiomis lėšomis.

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimas ir diegimas iki 2020 metų

Tuo tikslu savivaldybė turi:

- › *iki 2016 metų kartu su ŠRATC bei kitomis savivaldybėmis įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama tolimesniams apdorojimui biologiškai skaidi atliekų dalis;*
- › *nuo 2016 metų kartu su ŠRATC bei kitomis savivaldybėmis pradėti eksplloatuoti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, taip pilnai įgyvendinant plano užduotis biologiškai skaidžių atliekų šalinimo mažinimui.*

4.5.4 Specifinių atliekų tvarkymas

Planuojami sutvarkyti specifinių atliekų kiekių 2014-2020 metų laikotarpiu pateikti žemiau esančioje lentelėje.

39 lentelė. Specifinių atliekų sutvarkymas/surinkimas įvertinus esamą atliekų surinkimo infrastruktūrą ir igyvendinlus suplanuotas atliekų tvarkymo priemones.

Komunalinių atliekų srautas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Specifinių atliekų sutvarkymas, tonomis							
Atskirai surinktas pavojingų atliekų kiekis	1,00	1,01	1,01	1,01	1,02	1,02	1,02
Atskirai surinktas elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekis	47,90	70,37	91,89	90,00	88,16	86,35	84,59
Atskirai surinktas naudotų padangų kiekis;	94,28	94,56	94,85	95,13	95,42	95,70	95,99
Atskirai surinktas didelių gabaritų atliekų (baldu ir kt.).	45,14	45,27	45,41	45,54	45,68	45,82	45,95
Atskirai surinktas statybinių atliekų kiekis	158,47	158,95	159,43	159,90	160,38	160,87	161,35
Statybinės atliekos su asbestu	38,11	38,23	38,34	38,46	38,57	38,69	38,81
Viso:	384,91	408,39	430,92	430,05	429,23	428,45	427,71

Akmenės rajono savivaldybėje specifinių atliekų tvarkymo organizavime turi būti naudojamos šios priemonės:

Atskiro surinkimo paslaugos plėtimas. Atskiro statybos ir griovimo atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų atliekų (baterijų, akumuliatorių, transporto priemonių pavojingų atliekų, buitinės chemijos atliekų ir kita) surinkimo paslaugos teikimas.

Surinkimas ne mažiau kaip 2 kartus per metus. Pavojingų atliekų, didelių gabaritų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu turi būti vykdomas ne mažiau kaip 2 kartus per metus.

Esamos infrastruktūros geros būklės palaikymas ir plėtra. Atliekų priėmimo punktų ir Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės geros būklės palaikymas, eksplotavimas, kad būtų sudarytos palankios sąlygos gyventojams pristatyti specifines atliekas.

Specifinių atliekų surinkimas turi būti plėtojamas savivaldybėje diegiant papildančias sistemos. Turi būti plėtojama specifinių atliekų surinkimo konteinerių plėtra garažu bendrijose.

Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo plėtros organizavimas. Savivaldybė Sutartyse su Gamintojų ir importuotojų asociacija/omis turi nustatyti prievolę dėl Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo didinimo.

Tekstilės atliekų surinkimo organizavimas. Akmenės rajono savivaldybė iki 2015 metų sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliaivų konteinerių išdėstytoje schemaje turi numatyti šiu atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą. Konteineriai tekstilės atliekoms turi būti išdėstyti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi tokius konteinerius

yra tikslinga statyti (prie prekybos centrų, kitose vietose). Konteineriai ir jų pastatymo vietas turi būti estetiski ir patogūs lankytojams, atitinkti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus. Mažesnėse savivaldybės gyvenvietėse, kur tokiu konteineriu pastatymas ne ekonomiškas, savivaldybė turi įpareigoti atliekų tvarkytojus, teikti gyventojams specialius maišus šioms atliekoms rinkti bei taikyti šių atliekų surinkimą apvažiavimo būdu.

4.5.5 Ekonominių instrumentų taikymas

Tam, kad Akmenės rajono savivaldybėje būtų įgyvendintos atliekų perdirbimo užduotys, reikalinga taikyti atliekų perdirbimą ir naudojamą skatinančius ekonominius instrumentus:

- › *Iki 2016 metų įvesti mokesčius už sąvartyne šalinamas atliekas ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose apdorojamas atliekas bei mokesčių už atliekų deginimo arba bendro atliekų deginimo įrenginiuose naudojamas energijai gauti atliekas;*
- › *Iki 2016 metų parengti ir patvirtinti diferencijuoto mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą nuostatus.*

4.5.6 Teisinė dokumentų atnaujinimas

Tobulinant Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos teisinę bazę, savivaldybė turi:

- › *Iki 2014 gruodžio 31 d. patvirtinti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo taisykles;*
- › *Iki 2016 sausio 01 d. patvirtinti diferencijuotos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų pakeitimus.*

Diegiant diferencijuotas vietinės rinkliavos už atliekų tvarkymą sistemą, reikia atkreipti dėmesį, kad naujoji sistema būtų patikima ir garantuotų lėšų surinkimą, kad visos atliekos būtų surinktos ir sutvarkytos. Savivaldybė kartu su RATC taip pat turi priimti sprendimus dėl kintamos įmokos dalies nustatymo principus. Už šių dokumentų parengimą yra atsakingas Šiaulių RATC.

4.5.7 Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo plėtra

Siekiant gerinti komunalinių atliekų surinkimo kokybę, Akmenės rajono savivaldybė turi:

- › *Pavesti ŠRATC vykdyti mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus;*
- › *Pavesti ŠRATC vykdyti mišrių komunalinių atliekų kieko (normų) tyrimus;*
- › *Vykdyti Operatorių veiklos priežiūrą;*
- › *Priimti sprendimą dėl mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių ir (ar) kitų surinkimo priemonių identifikavimo sistemos įdiegimo ir paslaugos teikimo vykdant komunalinių atliekų surinkimo elektroninį identifikavimą.*

Papildyti esamą sutartį su komunalinių atliekų surinkėju, įtraukiant minimalius kokybės reikalavimus nurodytus Aplinkos Ministerijos dokumentuose.

4.5.8 Visuomenės informavimas

Atliekų mažinimas (prevencija) yra vienas iš svarbiausių atliekų tvarkymo tikslų. Atliekų prevencijos sėkmingam vykdymui būtina sąlyga, kad visi su atliekų tvarkymu susiję sprendimai būtų priimami, atsižvelgiant į jų poveikį susidarančių atlieku kiekiui. Regioniniu ir savivaldybių lygmeniu atliekų prevencijai įtakos turi visuomenės švietimas ir informavimas bei principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas. Atliekų mažinimui (prevencijai) įtakos turi ir antrinių žaliaivų, biologiškai skaidžių atliekų atskiras surinkimas.

Vykdomant visuomenės informavimą ir švietimą turi būti vykdomi sekantys uždaviniai:

- › Kiekvienais metais Akmenės rajono savivaldybės administracija (arba paveda ŠRATC) parengia ir paskelbia vietinėje spaudoje bei savivaldybės internetiniame puslapyje ataskaitą apie komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje. Ataskaitoje pateikiami duomenys apie susidariusias, surinktas, panaudotas ir pašalintas komunalines atliekas, aplinkosauginį savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos įvertinimą, savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslus ir uždavinius kitiems metams ir tolimesniams laikotarpiui, planuojamas priemones komunalinių atliekų tvarkymo sistemai plėsti ir tobulinti.
- › Kiekvienais metais Akmenės rajono savivaldybės administracija (arba paveda ŠRATC) parengia visuomenės informavimo programą kitiems metams. Šioje programoje numatomos priemonės visuomenei informuoti apie komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir teikiamas paslaugas, antrinių žaliaivų atskiro surinkimo ir tvarkymo ypatumus, siekiant surinkti geros kokybės antrines žaliaivas, apie atliekų pavojingumą ir pavojingų buities atliekų surinkimo galimybes bei kitus komunalinių atliekų tvarkymo aspektus, apie kuriuos būtina informuoti komunalinių atliekų turėtojus, kad būtų efektyviau įgyvendinami šių atliekų tvarkymo reikalavimai.
- › Ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliaivų ir pakuotės surinkimą savivaldybės teritorijoje, pateikiant informaciją apie surinktus kiekius ir surinkimo dinamiką, o taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir/ar vykdyti atskiro antrinių žaliaivų ir pakuotės surinkimo priemones.
- › Ne rečiau kaip du kartus per metus turi pateikti išsamią informaciją apie pavojingų atliekų tvarkymą visiems gyventojams, o taip pat šią informaciją skelbti savivaldybės bei atliekų tvarkytojo tinklalapiuose.

4.6 Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatacinės išlaidos

Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo pagrindu turi būti „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principų įgyvendinimas:

- Principas „teršėjas moka“ teigia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas.
- „Visų sąnaudų padengimo“ principas nustato, kad mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas.

Šie principai užtikrinami, ištraukiant į jomą už komunalinių atliekų tvarkymą visas jų surinkimo ir tvarkymo sąnaudas, išskaitant atskirą antrinių žaliaivų, didžiųjų atliekų surinkimą ir jų paruošimą

perdirbti, pavojingų atliekų, esančių komunalinėse atliekose, surinkimą, biologiškai skaidžių atliekų atskirą surinkimą ir jų kompostavimą ar kitą naudojimą, sąvartyno ir regioninės infrastruktūros eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo, administracines sistemos eksploatavimo sąnaudas.

Regioninis principas – siekiant didinti atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, savivaldybėms rekomenduojama išvien kurti regionines atliekų tvarkymo sistemas. Valstybė teikia paramą regioninių sistemų kūrimui. Šiaulių regione šio princiopo įgyvendinimui yra įkurtas VŠĮ Šiaulių RATC. Regioninis principas Šiaulių regione įgyvendinamas, pasinaudojant Sanglaudos fondo, valstybės bei ŠRATC paskolos lėšomis įrengiant regioninį sąvartyną, pilnai atitinkančius ES ir LR aplinkosauginius reikalavimus, kitus atliekų tvarkymo įrenginius. Eksploatuojant regioninę atliekų tvarkymo sistemą bus vykdomas šių regioninių atliekų tvarkymo įrenginių eksploatavimas, dokumentų, reikalingų regioninės sistemos eksploatacijai, parengimas, savivaldybių sąvartynų priežiūra po uždarymo, savivaldybių veiksmų koordinavimas vykdant kitas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas.

Principas „teršėjas moka“ – atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas. Vadovaujantis Gamintojo atsakomybės principu, šių gaminių gamintojai ir importuotojai turi prisuumti pilną atsakomybę už jų į vidaus rinką išleistų gaminių ir pakuočių poveikį aplinkai viso būvio ciklo metu nuo gamybos iki saugaus atliekų sutvarkymo, išskaitant gaminių ir pakuočių atliekų surinkimo, perdirbimo, naudojimo ir šalinimo sistemos organizavimą ir (ar) finansavimą. Vyriausybės nustatyta gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimą informacijos apie gaminius ir pakuotes ir jų atliekų tvarkymą teikimą šių gaminių naudotojams ir atliekų tvarkytojams.

„Visų sąnaudų padengimo“ principas – mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas, išskaitant sistemos administravimo ir atliekų šalinimo įrenginių uždarymo ir priežiūros po uždarymo sąnaudas. Visos gyventojų išlaidos komunalinių (buitinių) atliekų tvarkymui neturėtų viršyti 1 proc. nuo jų vidutinių (disponuojamų) pajamų.

Solidarumo principas – vienos tonos komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos turi būti vienodos, nepriklausomai nuo to, kokioje regiono vietoje yra atliekų turėtojas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t.y., atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visose atliekų tvarkymo regiono savivaldybėse, o atliekų tvarkymo paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo atliekų tvarkymo regioninio sąvartyno.

Artimumo ir pakankamumo principai – atliekų tvarkymo sistemos veiksmingumas tiesiogiai priklauso nuo artimumo ir pakankamumo principų taikymo. Vadovaujantis šiais principais, netinkančios perdirbti ar kitaip naudoti atliekos turi būti šalinamos artimiausiam tinkamai įrengtame atliekų šalinimo įrenginyje. Šie principai taikomi tik šalinant atliekas, bet ne jas naudojant.

Visuotinumo principas – viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga turi būti pasiūloma ir teikiama visiems atliekų turėtojams, išskyrus įstatymu numatytas išimtis.

Gamintojų atsakomybės principas – atliekų tvarkymo sistema turi remtis gamintojo atsakomybės už gaminio poveikį aplinkai principu, nes gamintojas, priimdamas svarbius sprendimus gaminio ir technologinio proceso projektavimo ir gamybos organizavimo stadijose, turi didžiausią įtaką šio poveikio formavimui.

I Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą įtrauktos visos priemonės, reikalingos rajono atliekų tvarkymo sistemos plėtrai ir Valstybinio bei Šiaulių regiono atliekų tvarkymo planų užduotims įgyvendinti.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo principai užtikrinami, įtraukiant į įmoką už komunalinių atliekų tvarkymą (rinkliavą) visas jų surinkimo ir tvarkymo sąnaudas, kurias sudaro:

- › Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo į regioninį sąvartyną išlaidos;
- › atliekų priėmimo ir šalinimo įkainis Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne.

4.7 Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas

Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plane numatytos priemonės nedidina esamų komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo išlaidų, nes numatytos priemonės yra dengiamos Gamintojų ir Importuotojų Asociacijos (atliekų tvarkytojų) lėšomis. Kitos priemonės yra finansuojamos savivaldybės ar Aplinkos ministerijos lėšomis.

Kuriamos Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos poveikis vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą dydžiu ivertintas rengiant paraišką 2007-2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priemonei „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“. Žemiau esančioje lentelėje pavaizduota, kaip pasikeis vietinės rinkliavos dydis, kai bus sukurti nauja komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra.

40 lentelė. Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kaštai¹⁶

	Mato vnt.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Atliekų tvarkymo kaina iš viso	Lt/t	245,62	245,62	317,01	317,01	317,01	317,01	317,01
Atliekų surinkimo ir transportavimo vidutinė kaina Šiaulių regione	Lt/t	174,95	174,95	174,95	174,95	174,95	174,95	174,95
Atliekų priėmimo ir šalinimo įkainis Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne.	Lt/t	70,67	70,67	70,67	70,67	70,67	70,67	70,67
MBA	Lt/t	-	-	71,39	71,39	71,39	71,39	71,39
Vidutinės NŪ disponuojamos pajamos Šiaulių regione	Lt	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68	25079,68
Vidutinė atliekų susidarymo norma NŪ	t	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715	0,68715
NŪ sąnaudos KA tvarkymui	Lt/met us	168,7778	168,7778	217,8335	217,8335	217,8335	217,8335	217,8335
NŪ pajamų dalis tenkanti KA tvarkymui	proc.	0,67%	0,67%	0,87%	0,87%	0,87%	0,87%	0,87%

¹⁶ Galimybų studija „Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas - Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, 2013 m.

4.8 Savivaldybės atliekų tvarkymo plano trumpalaikiu laikotarpiu įgyvendinimo vertinimo kriterijai

Plane nurodytų atliekų tvarkymo strateginių tikslų įgyvendinimas vertinamas 2014-2020 metų laikotarpiu.

Būklė vertinama kas du metus ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones. Labai gera - pasiekta 100 proc. planuojamo rezultato; Gera - pasiekta 70-100 proc. planuojamo rezultato; Patenkinama - 50-70 proc. rezultato; Bloga - pasiekta <50 proc. rezultato.

41 lentelė. Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai.

Kriterijus	Matavimo vienetai	Planuojamas rezultatas ¹⁷	Rezultatas*	Būklė
Perdirbtą ir kitaip panaudota komunalinių atliekų	tonomis, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų procentais	- Iki 2016 m. perdirbtį ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 % komunalinių atliekų; - Iki 2020 m. perdirbtį ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 % komunalinių atliekų.	< įrašyti metų rezultatus>	Labai gera - pasiekta 100% planuojamo rezultato; Gera - pasiekta 70-100% planuojamo rezultato; Patenkinama - 50-70% rezultato; Bloga - pasiekta <50% rezultato.
kiek gyventojų (pagal savivaldybes), gaus geros kokybės prieinamą viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	procentais	Iki 2016 m. 100% užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	< įrašyti metų rezultatus>	
kokie sukurti mišrių komunalinių atliekų ir jose esančių biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo pajėgumai, palyginti su per metus susidarančiu mišrių komunalinių atliekų ir jose esančių biologiškai skaidžių atliekų kiekiu	tonomis ir procentais	Sukurti pajėgumai rajone 0 %, regione pajėgumai 100 %	< įrašyti metų rezultatus>	
kiek paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbtai tokius komunalinių atliekų medžiagų, kaip popierius, metalas, plastikas, stiklas	tonomis ir procentais, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų medžiagų - popieriaus, metalo,	Iki 2020 m. ne mažiau kaip 50 % komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalu, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama	< įrašyti 2016 metų rezultatus>	

¹⁷ Planuojami rezultatai (tonomis) pateikti remiantis gyventojų ir atliekų susidarymo prognozėmis

	plastikų, stiklo	naudoti pakartotinai ir perdirbtai		
--	---------------------	---	--	--

* Akmenės rajono savivaldybės administracija ir ŠRATC kiekvienais metais pateiks informaciją apie tai, kaip atsižvelgiant į nurodytus kriterijus įgyvendinti planuojami rezultatai.

Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą vertinant pažangą kiekvienais kalendoriniais metais pagal žemiau esančioje lentelėje pateiktus rodiklius.

42 lentelė. Atliekų hierarchijos įgyvendinimo vertinimo rodikliai.

Atliekų tvarkymo būdas	Rodikliai	Laukiamas rezultatas
Prevencija	1) Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas
	2) Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas
	3) Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas
Paruošimas naudoti pakartotinai	4) Pakartotiniams naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas
	5) Pakartotiniams naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas
Perdirbimas	6) Iš gyventojų atskirai surinktu antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas
	7) Iš juridinių asmenų (Įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktu antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas
	8) Atskirai surinktu buities elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas
	9) Atskirai surinktu ir sukompostuotų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas
	10) Bendras perdirbtų komunalinių atliekų kiekis, procentais nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas
Kitoks naudojimas	11) Kitaip panaudotų gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų kiekis, procentais	Didėjimas
Šalinimas	12) Komunalinių atliekų šalinamų sąvartynuose, kiekis, procentais	Mažėjimas
	13) Sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, palyginti su praėjusių kalendorinių metų kiekiu, procentais	Mažėjimas

4.9 Plano įgyvendinimas, peržiūra ir atskaitomybė

Akmenės rajono savivaldybė atsakinga už Plano nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo užduočių vykdymą. Planą įgyvendina ir už Plano priemonių vykdymą bei priemonių vykdymo koordinavimą pagal kompetenciją atsako Akmenės rajono Vietinio ūkio ir turto valdymo skyrius.

Plano įgyvendinimo priemonės finansuojamos iš Europos Sajungos paramos ir kitų teisėtai gautų lėšų. Taip pat rekomenduojama savivaldybei dalyvauti įgyvendinant Planą, naudojant savivaldybės biudžeto lėšas.

Planą įgyvendinančios institucijos pasibaigus biudžetiniams metams, iki kitų metų vasario 1 d., teikia Aplinkos ministerijai ataskaitas, kaip vykdomos Plano įgyvendinimo 2014–2020 metų priemonės. Ataskaitose sujungiamos praėjusių ir ankstesnių metų informacija, taip pat nurodomos priežastys, kodėl priemonės neįgyvendintos.

Akmenės rajono savivaldybė atsakinga už Plano atnaujinimą pasibaigus 2014-2020 metų planavimo laikotarpiui.

5 AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS 2014-2020 M.

Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo priemonių plano 2014-2020 metų įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų prevenciją, paruošimą pakartotiniam naudojimui, perdirbimą, kitokį naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos žemiau esančioje lentelėje.

43 lentelė. Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo priemonių plano 2014-2020 metų įgyvendinimo priemonės

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai (Savivaldybės)	Ivykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarius investicijų poreikis, litais/eurais)
1. Siekti, kad komunalinių atliekų susidarymas savivaldybėje augtų lėčiau, o susidarančių atliekų kiekis ES narių neviršytų valstybių vidurkio	1.1. tobulinti atliekų tvarkymo srities teisės aktus	1.1.1. Atnaujinti ir patvirtinti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklės	Dokumentų parengimas	Iki 2015 m. sausio 1 d.	ŠRATC/Savivaldybė	ŠRATC lėšos	5 000 Lt/ (1448 EUR)
		1.1.2. Parengti ir patvirtinti diferencijuotos už komunalinių rinkliavos vartojimą iš atliekų surinkimų iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų paketimus	Dokumentų parengimas	Iki 2016-01-01	ŠRATC/Savivaldybė	ŠRATC lėšos	5 000 Lt/ (1448 EUR)
	1.2. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti savivaldybių darbuotojų kvalifikaciją, atliekų prevenčijos sritiję	1.2.1. Informuoti visuomenę apie teikiamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas	Papildyti esamas sutartis komunalinių surinkėjams nustatyti prievoles dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	Savivaldybė, ŠRATC, atliekų surinkėjai	Savivaldybės/ ŠRATC/ Atliekų surinkimų lėšos	10 000 Lt/ (2896 EUR) per metus
		1.2.2. Informuoti visuomenę apie antrinį žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje	Sutartyse su GIO nustatyti prievoles dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	ŠRATC /Savivaldybė/ Gamintojai importuotojai	Savivaldybės/ ŠRATC/ Gamintojų ir importuotojų lėšos	
		1.2.3. Informuoti visuomenę apie EEI atliekų tvarkymą	Sutartyse su EEI nustatyti prievoles dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	ŠRATC/ Savivaldybė/ Gamintojai importuotojai	Savivaldybės/ ŠRATC/ Gamintojų ir importuotojų lėšos	

	1.2.4. Informuoti visuomenę apie pavojingų atlieku tvarkymą	Sutartyse su pavojujų surinkėjais nustatyti prievoles dėl visuomenės informavimo	Du kartus per metus	ŠRATC/Savivaldybė/ surinkėjai	Savivaldybės, Atliekų surinkėjų lėšos	
	1.2.5. Dalyvauti tarptautiniuose renginiuose ir konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika		2014-2020 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos, valstybės lėšos	5 000 Lt/ (1448 EUR) per metus
2.	mažinti savartynuose salinamų atliekų kiekį – plėtoti racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą	2.1. sukurti komunalinių biologiskai skaidžių atliekų pajėgumus	<p>2.1.1. Pastatyti Mechaninio apdrojimo biologinio įrenginius</p> <p>2.1.2. Mechaninio apdrojimo eksplotaciją</p> <p>2.1.3. Priimti savivaldybės sprendimą dėl komunalinių atliekų apdrojimo/tvarkymo įrenginių (pvz. atliekų apdrojimo įrengimo reikalangumo)</p> <p>2.1.4. Išanalizuoti maisto atliekų surinkimo ir perdirbimo galimybes</p>	<p>Bendra darbuanti ŠRATC su kitomis savivaldybėmis ir statant Mechaninio biologinio apdrojimo įrenginius</p> <p>Mechaninio apdrojimo biologinio įrenginių operatorius kontrolė</p> <p>Savivaldybės Tarybos 2014-2015 m.</p> <p>Parengti Savivaldybės ar Šiaulių regiono savivaldybių (bendra ar kooperuojantis atskiroms savivaldybėms) Galimių studija nustatant technines ir ekonomines tokio maisto</p>	<p>Savivaldybė / ŠRATC</p> <p>Savivaldybė / ŠRATC</p> <p>Savivaldybė / ŠRATC</p> <p>Savivaldybė / ŠRATC</p>	<p>Bendros investicijos į projekta 21 Lt/ mln. (6082020 EUR)</p> <p>Savivaldybės lėšos</p> <p>Savivaldybės lėšos</p> <p>Savivaldybės lėšos, kitos lėšos</p>

	atliekų srauto tvarkymo galimybes				
2.1.5.	Remiantis galimių studijos dėl atskirai surinktu maisto infrastruktūros poreikiu rezultatais, sukurti reikiamus maisto atliekų perdibimo pajėgumus	Bendradarbiauti su ŠRATC ir savivaldybėmis planuojant ir statant maisto apdorojimo įrenginius	2017-2018 m.	Savivaldybė/ ŠRATC	ES, valstybės parama, ŠRATC paskola
2.1.6.	Organizuoti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir (ar) individualų kompostavimą, ižengti pakankamus pajegumus šioms maisto / virtuvės atiekams apdoroti	Bendradarbiauti su ŠRATC ir savivaldybėmis parenkant šiu atliekų surinkėją (operatorių)	2018 m.	Savivaldybė/ ŠRATC	ES, savivaldybės lėšos, mokesčio už savarynuose šalinamas atliekas lėšos, kitos lėšos
2.1.7.	Užtikrinti pastovų žaliųjų atliekų kompostavimo dežiu, pakuočios atliekų bei antrinių žaliavų konteinerių kiekį	Nuolat	Savivaldybė/ ŠRATC/ surinkėjas Gamintojų importuotojų organizacija	Savivaldybė/ ŠRATC/ Atlieku surinkėjas Gamintojų importuotojų organizacija	Savivaldybės /Gamintojų /importuotojų lėšos
2.1.8.	Gyventojams ar kitiem asmenims (pvz., gelių parduotuvėms, kapinėms ir kita), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą susidarymo vietoje	2015 m.	Savivaldybė/ ŠRATC	ES, savivaldybės lėšos, kitos lėšos	100 000 Lt (28962 EUR)
2.1.9.	Aprūpinti individualų namų gyventojus biologinių	Papildyti esamas sutartis su komunalinių atliekų	Nuolat pagal poreiki	Savivaldybė/ ŠRATC/ atliekų tvarkytojų lėšos,	Atliekų tvarkytojų lėšos,

	atliekų dėžemis	kompostavimo surinkėju ir prievole aprūpinti naujus Rinkliavos mokėtojus kompostavimo dėžemis	surinkėjas	kitos lėšos
2.1.10.	Žaliųjų atlieku surinkimo plėtra	Paskatinimui gyventojus kompostuoti savos gamybos kompostavimo ietenginiuose ir pan... Užlikinti sklandų bendradarbiavimą tarp dėžų dažintojo (atliekų surinkėjas) bei ŠRATC (užduoties vykdymo) bei finansuotojo	2015-2020 m. Savivaldybė/ ŠRATC	ES paramos lėšos/ savivaldybių biudžetu lėšos, kitos lėšos
2.2.	Plėtoti rišiuojamojo atliekų surinkimo sistemos	Papildomai įrengti aikstelės	2014-2017 m. Savivaldybė/ ŠRATC/ Gamintojų importuotojų organizacija	Gamintojų ir importuotojų organizacijų lėšos, gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo programos lėšos/ ŠRATC lėšos
2.2.2.	Atliekų priėmimo punktų eksplotavimas / praplėtimas arba uždarymas	Priimti sprendimą dėl Atliekų priėmimo punktų skaičiaus (uždarymo ar praplėtimo) savivaldybės teritorijoje	2014-2017 m. Savivaldybė / ŠRATC	ŠRATC lėšos
2.2.3.	Papildančių sistemų diegimas	Sudaryti surartis su Gamintojų importuotojų asociacijomis dėl papildančių sistemų plėtrös	2014-2015 m. ŠRATC/ Gamintojų importuotojų asociacija	ŠRATC/ Gamintojų importuotojų lėšos

	2.2.4. Pavojingųjų atliekų baterijų ir akumulatorių surinkimas apvažiavimo būdu	Papildyti esamas sutartis su komunalinių atliekų surinkėju ir nustatyti prievoles	Ne rečiau kaip du kartus per metus	Savivaldybė / atliekų surinkėjas/ ŠRATC	Rinkliavos lėšos
	2.2.5. Didelių gabaritu atliekų surinkimas apvažiavimo būdu	Papildyti esamas sutartis su komunalinių atliekų surinkėju ir nustatyti prievoles	Ne rečiau kaip du kartus per metus	Savivaldybė / atliekų surinkėjas/ ŠRATC	Rinkliavos lėšos
	2.2.6. Plėtoti Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą	Sutartyse su Gamintoju ir importuotoju asociacijomis nustatyti prievoles dėl šio kiekinio surinkimo	2014-2015 m.	ŠRATC/ Gamintojai importuotojai/ Savivaldybė	Gamintojų ir importuotojų/ ŠRATC lėšos
	2.2.7. Numatyti ir taikyti tekstilės atliekų surinkimo priemones (konteineriai)	Papildyti antrinių kontenerių išdėstymo numatant konteinerius pralejiant antrinių žaliavų aikštėles.	2014-2020 m.	Savivaldybė/ ŠRATC	ES lėšos paramos
	2.2.8. Plėtoti atskirų atliekų surinkimą	Papildyti atliekų taisykles tvarkymo aikštelių schemas tekstilės gyventojams dėl atskiro išvairių atliekų rūšiavimo	2014 m. ketvirtis	ŠRATC, Savivaldybė	Savivaldybės lėšos (vietinė rinkliaava)
3.	Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visu srautų naudotis tobulinti tvarkymą,	3.1. užtikrinti, kad visiems atliekų būtų salygos viešaja 3.1.1. Atnaujinti ir/ papildyti konteinerių išdėstymo schema	Paskelbtį konkursą dėl konteinerių išdėstymo schemas parengimo	Iki 2015 m.	Savivaldybė
		3.1.2. Aikstelių įrengimas			ŠRATC
					ES, ŠRATC lėšos

esamas atliekų tvarkymo sistemas	komunalinių atliekų tvarkymo pastauga	3.1.3. Aprūpinti individualiu gyventojus namų konteineriais Pakuočių ir stiklo atliekoms surinkti	Sutartyse su Gamintoju ir importuotoju organizacijomis (tarp atliekų surinkėjo ir Gamintoju ir importuotoju organizacijų) nustatyti prievoļų dėl atliekų turetojų aprūpinimo trūkstamais konteineriais. Pasirašytose sutartys pakuočių užduotis surinkimo vadovaujantis VATP 2014-2020 m.	Nuolat pagal poreiki	Savivaldybė/ ŠRATC/ Gamintoju importuotoju organizacijos	Gamintoju importuotoju lėšos, Gaminu ar atliekų tvarkymo programos lėšos
		3.1.4. Pagal poreiki atnaujinti ir konteinerių išdėstyimo schemas pagal galimus teisės aktų pakelitimus		Nuolat pagal poreiki 2014-2020 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos
4. Efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo užduočių vykdymo kontrolę bei tobulinti atliekų susidarymo tvarkymo apskaitos sistemą	4.1. tobulinti atliekų tvarkymo užduočių ivertinimo reguliavimą stiprinti tvarkymo bazę	4.1.1. Vykdinti mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus, siekiant ivertinti biologiskai skaidžių atliekų šalinimo savarystę mažinimo vykdymą		2014-2015 m.	ŠRATC	ŠRATC lėšos
	4.1.2. Vykdinti mišrių komunalinių atliekų kiekių (normų) tyrimus	Papildyti sutartis su atliekų surinkėju dėl reguliarai vykdinti komunalinių atliekų kiekių tyrimus		2014-2015 m.	ŠRATC/ Atliekų surinkėjas	ŠRATC/ Atliekų surinkėjas
4.2. tobulinti atliekų tvarkymo sistemos efektyvumo	4.2.1. Gerinti komunalinių surinkimo kokybę ir	Papildyti esamas sutartis su Atliekų surinkėju ištraukiant minimalius		2014-2015 m.	Savivaldybė/ ŠRATC/ Atliekų surinkėjas	Savivaldybės lėšos/ Atliekų surinkėjas

	duomenų patikimumo vertinimą	konteinerių ir surinkimo identifikavimo teikimo komunalinių surinkimo identifikavimą	kitų premonių nurodytus ministerijos dokumentuose vykdant atliekų elektroninį identifikavimą	kokybės nurodytus reikalavimus Aplinkos ministerijos dokumentuose	Pastoviai	Savivaldybė/ ŠRATC	ŠRATC lėšos
4.3.	griežinti atsakomybę atskaitomybę atliekų tvarkymą	4.3.1. Vykdyti atliekų surinkėjų monitoringą	nuolatinį veiklos	Darbuotojų kontrolė	2014-2020 m.	ŠRATC, Šiaulių regiono savivaldybių administracijos atstovai, aplinkos apsaugos agentūros darbuotojai	Savivaldybės lėšos
		4.3.2. Reguliarai vykdyti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo taisykių vykdymo kontrolę					
4.4.	stiprinti gamintojų ir importuotojų organizacijų kontrole	4.3.3. Vykdyti gamintojų ir importuotojų organizacijų veiklos monitoringą	nuolatinį importuotojų veiklos		2014-2020 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lėšos
5.	Didinti visuomenės sajominės, tobolinių valstybės ir savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikacija atliekų tvarkymo srityje	didinti visuomenės sajominės, atliekų tvarkymo srityje	sviessti ir informuoti visuomenę: komunalinių tvarkymo sistema, esančios surinkimo ir tvarkymo infrastruktūra, apmokestinimą, gyventojų teises ir pareigas, galimybes rūšiuoti atliekas	pristatyti atliekų sistemą, esančią pasirinktą	2015-2020 m.	Savivaldybė / ŠRATC Gaminojai importuotojai	Savivaldybės / lėšos / gamintojų ir importuotojų lėšos

		2014-2020 m.	Savivaldybė	Savivaldybės lešos gamintojų / ir importuotojų lešos
	5.1.2. bendradarbiaujant su nevyriausybiniemis organizacijomis, rengti ir bendrus igvendinti visuomenės švietimo ir informavimo projekcijos tvarkymo klausimais projektus			
5.2. tobultinti savivaldybės darbuotojų kompetenciją atliekų tvarkymo klausimais	5.2.1. dalyvauti tarptautiniuose renginiuose ir konferencijose, seminaruose, darbuotojų susitikimuose; organizuoti renginius su savivaldybių atlieku surinkėjų ir tvarkytojų asociacijomis, skleisti bendradarbiavimo Savivaldybės svetainėje	2014-2020 m.	Savivaldybė, Aplinkos apsaugos agentūra	LR valstybės biudžeto lešos